Redacció i Administració:
Passeig de Gràcia, 24. — Telefon 1451-A
Tallers d'impremta:
Barbera, núms. 11 i 13.—Telefon 1316-A

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
EDICIÓ DIÀRIA

Barcelona	2	Ptes. mes.
Catalunya i Espanya.	7'50	" trimestre
América llatina . .	8'50	" "
Altres països . .	25	" "

LA PUBLICITAT

ANY XLV—NUM. 15406—PREU: 10 CENTIMS

BARCELONA, DIVENDRES, 18 DE MAIG 1923

Per evitar i remediar els conflictes, l'eficàcia del poder públic es nul·la
Contra el terrorisme, més nul·la encara

LA DEMOCRACIA CATALANA

Som en un període de renovació de la política catalana. A l'evolució del sentiment català dins l'esperit del poble, correspon l'evolució de les forces polítiques. Cauen les vellúries clivelades pels anys o per la corrupció, i s'alcen de pressa les organitzacions novelles, més avingudes, per l'ideal i pels procediments, a l'estat d'ànim de les generacions joves.

Les principals forces que durant els dos primers decennis del segle actual han enquadrat els diversos sectors de l'opinió catalana són el republicanisme i el regionalisme. I aquestes dues forces—cal dir-ho—es troben avui en ple decaïment. Però el decaïment només està en les organitzacions de partit, en les bases externes. El sentit democràtic, que estava representat pel republicanisme, i el sentit catalanesc, que estava representat pel regionalisme, són més forts, més vius i més actius que mai a Catalunya nostra.

Sota les armadures polítiques velles o envellides, la nova tendència catalana ha crescut i ha pres un impuls vigorós. Aquestes armadures esdevenen arcaiques, estretes, ofegadores. L'esperit nou vol un cos jove que sigui la materialització fidel de l'idealisme d'ara.

Tot fa creure que l'Acció Catalana serà ben aviat l'organització patriòtica que aplegui en una bella conjunció el sentit democràtic del republicanisme i el sentit catalanesc del regionalisme en liquidació. Així unirà la pura essència racial que hi ha en la democràcia republicana i en el catalanisme regionalista.

Es veia venir temps ha aquesta confluència dels dos grans corrents, el democràtic i el catalanista, en l'aigua-barreig fecund d'una organització robusta. Els intents de renovació del republicanisme català no han estat prou feliços. I les antigues organitzacions del catalanisme tampoc han mostrat aptitud natural per presidir el nou període transcendental de la lluita per la llibertat de Catalunya.

Es va ràpidament a la concentració de les forces sanes i aptes de la democràcia nostra dins el casal amplíssim de l'Acció Catalana. Un primer moment públic d'aquesta concentració poderosa l'havem tingut a Barcelona el dia de les passades eleccions de diputats a Corts. Homes de tradició republicana i homes de formació nacionalista coincidiren plenament, com a verdaders correligionaris, en l'afirmació de l'ideal màxim de Catalunya.

Heu's aquí com els fets assenyalen a l'Acció Catalana el seu camí i la seva missió. Es el vent del poble que empeny la nau ajust entrada a les algües de la mar. Pel voler del nostre poble, per la pressió de les circumstàncies presents, per l'alt servei de la causa patriòtica, Acció Catalana es converteix en el centre de la democràcia nacional.

Catalunya és un poble de formació democràtica, en la més ma accepció del mot. S'ha anat fonent el vernís exòtic que els temps de sudmissió havien posat damunt el republicanisme català i el caire democràtic apareix a la nostra terra amb tota una primitiva puresa ètnica. La democràcia és la forma tradicional de la vida política catalana.

Diem no fa gaire als republicans catalans que la República, a Catalunya, ha d'ésser la República catalana. La República nostra és la de tots els catalans, perquè és la mateixa cosa que la Pàtria nostra.

Full de dietari

ALLUNYS DEL TEATRE FRANCÈS

Gaziel, sobre les planes de "La Vanguardia", ha publicat un article assenyat que la idea de fundar un Teatre Francès a Barcelona és una idea absolutament equivocada i irrealizable.

Ja pocs dies, en aquest llocs matins, vaig sostenir precisament tot el contrari. No em feig la illusió de suposar que l'article de Gaziel sigui gens ratlla provocada pel meu article, que probablement no ha llegit. Coincidència. Amb diàleg o sense, la coincidència és evident i no veig cap raó per deixar-la d'assenyalar.

Ara que han llançat la idea de fundar un Teatre Francès a Barcelona, jo em dic una cosa molt senzilla. A Barcelona per ésser un negoci la creació d'un Teatre Francès amb caràcter de permanència.

Jo per la meva banda, també veig la idea una cosa molt senzilla: si el negoci cal no plantejat, no pot ésser sinó per a empresa, que podrem trobar un subsidiari excellent a la famosa compoteta Guerrero-Mendoza, que anys enrera tenia robat el cor a les nostres grans platerasses.

Ve Gaziel i diu: "No, senyor. Fundar un Teatre Francès a Barcelona és una idea absurda i quimèrica. No ho és ni amb modes."

Si no hagués dit res més, ho seria. Idea haurà resultat tan senzilla com la de possible empresari i tan senzilla com la que jo vaig tenir l'llomer d'encre fa goos dies. Però Gaziel, mes ambiciós, mes científic, ha vol·lut justificar amplamente la seva tesi i en un article de dues columnes i mitja s'ha esforçat a explicar-nos les raons que l'apuntalen. En resum—si el resum es possible—, Gaziel ha dit: "El geni de França és molt diferent del geni de Catalunya. L'estil de declamar l'alexandrí que tenen els comediants francesos de essencialment impenetrable per al públic català. Els mil matisos del Teatre clàssic francès reflectexen els mil matisos de la societat francesa, que és la mes matisada del mon; com ho pot ésser un públic de societat, aquí, plena de pols i brossa, assimilar-se'ns els fruits del Teatre francès?"

Aquestes raons gazelianes em sembla francament sofistiques i mes propies d'un nacionalista ultramontà que d'un vell temperament escèptic.

Ningú no pretén la identitat d'esperit entre França i Catalunya i tothom, des d'En Pompeu Fabra fins a En Morera i Galicia, des d'En Carles Riba fins a En Josep Carner, ja anys que s'ha adonat d'aquesta veritat que gaziel·lana Gaziel al final del seu article: Itàlia és la nació llatina que millor s'agermana amb Catalunya des de punts de vista literaris, lingüístics, polítics, etc.

Però, vell dir, Gaziel, que per fer funcionar a Barcelona, durant un parell de mesos cada any, un Teatre Francès, cal una prèvia identificació dels espiritus nacionals de França i de Catalunya?

En sembla que no. L'operació d'aclimatar un teatre no es tan difícil ni tan complicada com vol dibuixar-nos Gaziel. Tots els pobles han adquirit aptitudes de comprendre que ens permeten una certa varietat d'espectacles i d'audiències.

En tots pots, en tots dels seus temperament peculiar, havia reclamat totes les creacions d'altre, menys en que la ciutat de Barcelona té un extraordinàriament complexe. No Wagner, no Carlot—per no citar sinó dos casos típics— no hauriem pogut trasplantar la nostra llinda.

Em sembla que no l

FINANCES I COMERÇ

COTITZACIONS DEL DIA 17 DE MAIG DE 1923

BORSÍ MATÍ

	Obr.	Alt	Baix	Tanc
Norts	73'10	72'25	72'10	72'25
Alacants	72'05			71'05
F. C. Metrop.	166'50	166'75	166'50	166'75
Gran Metrop.	148'			148'
Obrenses	18'05	18'05	18'	18'
Algies	127'			127'
Filipines	225'50			225'50
Andalusos				
Autómnibus				
Colonials				
Crédit i Docks				

BORSÍ NIT

	Obr.	Alt	Baix	Tanc
	73'20	73'20	73'15	73'15
	72'95			72'95
	167'	167'	166'	166'
	147'75	148'	147'75	147'85
	18'	18'	17'90	17'90
	57'85	58'	57'85	57'95
	117'75	118'	117'75	118'25
	83'35			83'35
	37'50	37'50	37'40	37'40

DIVISES ESTRANGERES

Francs	43'93
Suissos	118'60
Belgues	
Lires	32'05
Lauret	29'44
Dollars	6'18
Marcs	0'02
Corones	0'01 1/2
C. Cuc.-S. Ovacs.	

BORSA DE MADRID

	Con.	Ferm
Interior		
Amortitzable 4 %		
" 5 %		
Exterior 4 %		
Banc Espanya		
" Esp. de Crédit		
Banc Esp. Río Plata		
Tabacs		
Accions pref.		
Accions ord.		
Cèdules		
Norts		
Alacants		
Francs		
Lliures		

BORSA DE PARÍS

Londres	605'45	609'55
Berlín	86'.0	
Espanya	278'75	278'75
Holanda	528'	
Itàlia	73'10	73'
New York	15'04	15'04
Portugal		
Suècia	40''	
Suissa		270 50
Argentina		
Brasil		
Grècia		
Noruega	245'50	
Dinamarca	280'	
Berlín	00'3	00'3
Viena	21'30	21'30
Praga	44'80	

CANVI DE L'OR

Monedes or Alfons	125'
" Isabel	128'50
" unset	124'50
" petites	124'50
" francés	124 50
" lliures	31'50
" dollars	6'45

SUCRES

New York — Tanca 15 maig

Juliol	.813
Setembre	.615
Desembre	.565
Març	.443

New York — Obert 21 maig

Juliol	
Desembre	

CAFES

New York — Tanca 15 maig

Disponible	11'50
Maig	10'74
Juliol	946'
Setembre	821'
Desembre	813'
Març	.613'

MERCAT DE COTONS

Cotitzacions del 17 Maig 1923

	Disp.	Maig	Juliol	Oct.	Dbre.	Gener	Febr
NEW YORK							
Tanca anterior			25'22	26'51	22'30	22'65	
Obertura			25'01	23'32	22'38		
Sessió telegrama			25'12	23'15	22'71	22'49	
Tanca							
LIVERPOOL							
Tanca anterior							
Obertura		14'01	13'73	12'75		12'33	12'2
Sessió telegrama		14'02	13'74				
Tanca		13'98	13'69	12'58		12'15	12'2
NEW ORLEANS							
Tanca anterior	26'	25'33	22'74				
Obertura							
Sessió telegrama							
Tanca							

BORSA TARDA

	Obr.	Alt	Baix	Tanc
Norts				
Alacants				
Orenses				
[illegible]				
Filipines				
Autómnibus				
Cáceres V.				
G. Metrop.				
F. C. Metrop.				
C. Docks.				

BORSA DE LONDRES

Cèdules argentines	50	Nitre	9'00
Exterior	72'50	Berlín	21'600
Francs	60'75	Copenhaguen	24'85
New York	24'31	Yokohama	2'13
Espanya	70'05	Madrid	80'75
Russia	2'50	Noruega	23'15
Holanda	11'13		
Itàlia	9'05		
Suècia	17'40		
Portugal	5'35		
Argentina	42'17		
Montevideo	43'12		

Una bona inversió de capitals

LA "S. A. COLONIA GÜELL"

Una bona inversió de capitals i d'estalvis es troba avui en les obligacions que ha posat al mercat la S. A. Colònia Güell, el fundador de la qual empresa fou aquell excellent patrici N'Eusebi Güell i Bacigalupi, l'home que per la seva rectitud de criteri i per la seva clara intelligència va arribar a dur a ferme una de les indústries més importants i de les que més honor doneà a Catalunya.

Un grup de banquers, la solvència dels quals és ben acreditada i reconeguda a la nostra plaça ha adquirit en ferm deu mil obligacions hipotecàries al sis per cent d'interès anual, la garantia de les quals (més que suficient) la constitueixen les fàbriques, immobles i propietats de la S. A. Colònia Güell.

Per les característiques de les esmentades obligacions, havem de preveure forçosament un èxit de l'emissió abans anunciada, puix tenen constituït a favor d'elles una primera hipoteca sobre els edificis, maquinària, utensilis, etc., etc., i en general, constituïxen una primera càrrega sobre tot l'actiu social restant, venint lliures de tot impost present i futur i el pagament dels cupons per trimestre, amortitzables als 25 anys a partir de l'any 1925, essent el preu de subscripció el de 94 per 100, o sigui 470 pesetes.

La indústria a la qual ve dedicant-se l'esmentada societat és la fabricació de vellutes, la fama dels quals per la sòlida fabricació acreditada, és ben coneguda per tot arreu del món.

L'elogi millor que es pot fer de la "Societat Anònima Colònia Güell", edificada a Santa Coloma de Cervelló, és pel nombre de milions de pesseles que ha fet de vendes, prosperant agostes anualment i arribant en el exercici de 1922 a la important quantitat de pesseles 12.253.908.

Atesa la importància que té l'esmentada indústria, no cus cap ni el més petit dubte de què han d'ésser forçosament sollicitades les obligacions de l'emissió de què ens havem vingut ocupant en aquesta nota.

P. L.

BORSA DE PARIS

	Antr.	Corrent
Interior cap.	161	
Exterior 4 per 100	195	195'50
Item Espanyol	118	
Ac. Algeciras	325	
Ac. Andalusos	615	
Obs. Item regions	11175	
Obs. Canals ter.	253	260
Item Sud primera	118	112
Panaplana primera	103	109
Barcelona primera	112	112
Asturies primera	105	
Itàlia segona	84	
Tabacs Filip.	2650	2660
Riotinto	2195	2200
Rioja Sumar. 2 per 100	2755	2760
Item Alava 2 per 100	1595	1590
Nord segona serie	70'	
Item tercera M.	70'	
Item quarta M.	70'	
Item cinquena	70'	
Frosat	145	
Pamplona cap.	70'	
Valencia Unió	60	
Madrid segona	75	
Item tercera	73	
Condoles	67	
Andalusos primera var.	170	620
Item segona var.	275	275
Tadajos	1685	
Cert. Argentines	237	23'10

BANC DE BARCELONA

Aquest Banc a la seva Central i a la Sucursal número 1, continua realitzant les operacions de Compra i Venta de Valors, Renovacions, Conversions, Canvis, Agregació de Fulles de cupons i Revisió de llistes d'amortitzacions.

Admeten dipòsits i tota mena de valors

Chaves i C.a, S. en Ca.
BANCA, CANVI, VALORS
Rambla del Centre, núm. 6
Telèfons 1230-1231 A.

Obsequi de la Societat **"Nestlé"**

Contra remesa de 25 etiquetes de les que van enganxades en el pot de la Farina Lactada Nestlé, es regalarà una preciosa nina i un bón numerat per al sorteig d'una nina de gran tamany. Aquest sorteig s'efectuarà entre cada cent participants.

Les etiquetes poden presentar-se a les oficines de la SOCIETAT NESTLE, Granvia Laietana, 11, Barcelona.

URALITA
PER A COBERTES PER A RECOBRIMENTS
Xapa Ondulada Canaleta
tamanys 114 × 185 cm., i 75 × 150 cm.
Plaques "A" de 10 × 40 cm.
Xapes "B" per a recobriments:
tamanys 120 × 120 cm.
120 × 100 i 120 × 250 cm.
Uralita, S. A.
MADRID - LLEYDA - VALENCIA - SEVILLA - SALAMANCA
CENTRAL: BARCELONA
Plaça A. López, 15
Telèfons: A 1646, A 843

GELATINA de carn i de gallina. Aliment preferit per a persones delicades. E. Martignole, Enradellers, 10

ESTALVI Cobrador comprant bombetes "Pyr". Les de més gran duradu. De 5 fins a 50 bugies, pesseles 1'35. Aragó, 259.

VENDA
Una casa a Badalona, botiga i dos pisos, magnífic pati, prop de mar i de l'estació. Informa carrer Salvá, 26, 3-2.

Ferrá. - Pintura: Decoració
Sant Domiogo dels Coll, 4-Tel. 4715 I
ANUNCIS, ROTULS, FAÇANES I OBRES DE TRESALLS D'ESTIL

Si encara no ha probat
EL SABÓ HENO DE PRAVIA
probi'l i notarà des del primer dia els benèfics efectes que li produeix en el cutis, blanquejant-lo, suavitzant-lo i perfumant-lo intensament.
Pastilla 1.50
PERFUMERIA GAL - MADRID

GASETA LOCAL

Sants d'avui: Sants Felip, bisbe i màrtir; Venanci, màrtir, i Santa Clàudia, verge i màrtir.

JOIES VILANOVA UNIO, 6

Avui, divendres, 18, a les deu de la vetlla, el doctor Manuel Dolcet donarà la segona de les seves notables conferències públiques de divulgación científica a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, Carme, 30, parlant sobre el següent interessant tema: "La llum i la vista amb relació a les professions".

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te dansant de 5 a 2/4 de 8, i dinar a l'americana, de 9 a 11.

Casa Nou Ferran, 30, junt església Sant Jaume. VANOS Pomells de Joventut.

L'Ateneu de Sant Lluís Gonçaga, de Sant Andreu de Palomar, celebrarà diumenge vinent, segona diada de Pasqua, una funció teatral a dos quarts de cinc de la tarda.

Regirà el següent programa: "Les calces de vellut", drama en tres actes i en vers del literat càtolic Joaquim Albareda i Vilas, i "Un embolic de pretendents", comèdia bon trenada en dos actes d'Esteve Trullàs i Duran.

PANYOS RAPOS
Calidad máxima a preus mínims
PELAIO
HOSPITAL 27 i 29

Han visitat les clínies del Barcelona Urquiza Català, de Barcelona, de la càtedra de Dret Mercantil d'aquesta Universitat, els alumnes, acompanyats del seu professor, En Josep Maria Roig, dinar sobre pel Director, senyor Pedro Bardes, i recorregueren les diverses dependències, atenent les explicacions relatives a les principals operacions bancàries que de donaren públicament el senyor director i tot personal del Banc.

Restaurant Elèctric
LES PLANES
Servei de Carta i Coberts. Banquets especials des de 13'50 pesseles per persona amb vins, xampany, café i licor compresos. Telèfon 383 H.

TOS Catarros, Refriatins, Bronquitis, crónicas, es curen ràpidament amb l'Elixir Comelici Climent.

Diumenge, dia 20, a les cinc de la tarda, a l'Exposició de Belles Arts, instal·lada al Palau de la Indústria del Parc de la Ciutadella, el notable Orfeó "Mosén Cinto" que tan bellíssims èxits ha obtingut darrerament, executarà un escollit concert vocal amb una massa choral de 150 executants.

Entre els amants de la música és esperat amb gran interès aquest concert.

EL VENTRÍLOC
Sr. SANZ
i els seus divertits ninots podeu sentir-los en discos marca
La voz de su amo

L'Academia d'Higiene de Catalunya celebrarà sessió científica avui, divendres, a dos quarts de set de la tarda. El doctor Vidal Freixes desenvoluparà el tema "Higiene de la vista i la microscòpia ocular de l'ull vist en les manifestacions escrofulosos de la infancia".

3.000 Pessetes regala a les seves lectores *Elegante*
la millor revista de modes, punyats i bellesa femenina. Vegeu el número de maig que s'ha posat a la venda. Preu, 1 peseta.

Avui, divendres, a dos quarts de set de la tarda, el doctor Lluís Barraquer donarà a l'Academia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya (Portaferrissa, 6, pral.), una conferència sobre "Diagnòstic i tractament quirúrgic dels tumors del cervell".

Indio Rosa
es el mejor papel de fumar adaptable a la máquina Victoria. Berlstein i Cia.—Laplana i Companyia.

En la reglamentària distribució de càrrecs de les Juntes de la Liga de Defensa Industrial i Comercial, han quedat les mateixes constituïdes, per al vigent exercici, en la següent forma:

Directiva: president, En Joaquim Maria de Nadal; vice-president primer, En Josep Gelat; vice-president segon, N'A. Simon Ramo; vocal-secretari, En Rafel Morcillo; vocal vice-secretari, En Salvador Domènech; tresorer, N'Emili Ruiz; comptador, En Joaquim Puig; vocals, En Tomàs Benàvent, En Josep Bonet, En Josep Maria Barrau, En Joan Molner, En Joan Reynés, En Vicens Sociats, En Joan Castanya, En P. Passual Zurita, En Salvador Costa Sola, En Francesc Villardell, En Josep Ventosa Roig, En Josep Cardús i En Manuel Rocert.

Consultiva: vocals nats, En Pere Clapés, en Lluís Bosch-Labrús i En Ferran Mercè. — Vocals electius: En Dionís Coll, En Francesc Cantarell, En Joaquim de Pol, N'Amadeu Torner, N'Adolf Soldevila, En Jacinto Bassols, En Frederic Harris, En Joan Coma, En Jaume Majoral, En Joaquim Duran, En Jean Vilella Puig, En Miquel Raich i En Salvador Sindreu.

Després d'haver pres possessió del seu càrrec el nou president, En Joaquim Maria de Nadal, qual acte va tenir lloc el 15 del corrent, es celebrà un banquet a l'Hotel Ritz en honor de l'anterior president En Ferran Mercè, assistint al menjar gran nombre de socis de l'esmentada entitat i de representants d'altres societats econòmiques. Enalteren degudament l'actuació de l'homenatjat els senyors Cantarell, Vilada, Marcillo i de Nadal, agraint aquest l'obsequi en sentits paràgrafs.

La societat de socorsos mutuos de sordomuts d'un i altre sexe de Catalunya, establerta al l'Institut de Sords-muts, Montserrat, 20, i els alumnes de l'esmentat centre docent i del Patronat de les escoles gratuïtes d'ell efectuaran una excursió a Bruguès el proxim diumenge, amb el fi de celebrar una festa de camp en aquell pomenmorant Històric lloc.

COBERTS taula metàl·lica blanc i plata, sòlits i en elegants estoigs. Lloyna Germans, Rambla de les Flors, 30.

FUTBOL

El gran Campionat d'Espanya de Futbol va quedar registrat per tres màquines cinematògrafiques, havent-se format una pellícula interessantíssima que se projecta avui al

KURSAL

que es projecta avui al

Perquè va guanyar l'Athlétic Com va perdre l'Europa

Film sòlid que projectarà aquesta tarda la cinta que es titula

GAUMONT

A la Joventut Nacionalista de la Barceloneta, carrer Sant Miquel, 3, se celebrarà demà, dissabte, a dos quarts de deu de la vetlla, una representació teatral de les obres titulades "Ingrats" i "Estigs guarnidos". Aquesta festa es organitza per la socis senyor Tomàs Fors, Miquel Seguer i Josep Rigo, que la dediquen als socis i amics de la Joventut Nacionalista.

Abans de comprar visiteu les escaparates de la Capelleria **LLUCH**
Rambla de Canaletes, 1

GRAN BALNEARI VICHY CATALA
CALDES DE MALAVELLA (PROVINCIA DE GIRONA)
TEMPORADA: de primer de Maig a 30 d'octubre
Malalties del aparell digestiu.- Artritisme en sos múltiples manifestacions. - Diabetis - Glucosúria
Establiment de primer ordre, voltat de frondosos parcs. Habitacions grans, còmodes i ventilades. Menjadors i café grandiosos. Salons espléndits i elegants, per a festes i atraccions. Capella molt formosa. Il·luminació elèctrica. Camp per a tennis i altres deports. Garatge. Telèfon.
ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 18, ENTRESOL.

J. de Llobet Metge agregat dels Hospitals de Barcelona. Gola, Nas i Orelles. Consulta de 3 a 5. Consulta econòmica de 1 2 a 2. Rbla. de les Flors, 4, pral.

Dr. Coni i Vidal de l'Hospital de la Santa Creu. GOLA, NAS i ORELLES. Passeig de Gràcia, 83, pral. Telèfon 3274 A. Guariment radical de la sordesa de l'oit (OREMA).

HONGRIA

—o—

Les gestions del comte Bethlen La causa d'Hongria : La Conferència Danubiana : La Petita Entesa : Hongria i Itàlia

—o—

El comte Bethleu, de retorn de Londres, ha passat per París, dirigint-se després a Roma. Al Quai d'Orsay, al Foreign Office i al Palazzo Chigi, el primer hongarès ni ha anat a defensar la causa d'Hongria. Quina es aquesta causa? Segons Bethleu, interrogat per un corresponsal italià, a Hongria li cal diner per aturar la caiguda de la corona, per reordenar les finances hongaresesi per realitzar alguns treballs indispensables. Aquest diner, segons Bethleu, Hongria el trobarà a condició que els aliats suspenguin per un cert temps el privilegi establert sobre tots els béns hongaresos per l'article 232 del Tractat del Trianon.

El president del Consell hongarès presenta molt fosca la situació del seu país. L'empréstit que cerca realitzar el cerca sense massa gran por tot. No és pas Francia qui més garanties ha donat per tal com Amèrica, Holanda i Anglaterra prometen llencant més. La quantitat que Bethleu assenyala com a necessària per a Hongria és de seixanta milions. El veritable empréstit però, el que podria salvar Hongria en aquest període difícil, no pot ésser inferior al mil milíard de corones-or.

Aquest diner no seria destinat a reparacions. Segons el ministre hongarès "no es pot desposar el diner a la caixa de les reparacions, perquè el cerquem per no morir". D'altra part, el govern d'Hongria no ha estat fins encara.

Hongria vol que els aliats es posin d'un dret d'hipoteca, encara que sigui temporalment, sense donar res en compensació. Amb tot, els angleses i francesos n'han obtingut avantatges, mentre que segons el diari d'on transcriu aquestes dades, Itàlia no ha obtingut res. França, per contra, ha obtingut, segons Banc i Schneider, la concessió del port de Budapest, mira tots els punts de vista, és el polític, és important. Parent al pla francès de constitució d'una federació danubiana, el comte Bethleu diu que no n'ha rebut ofertes clares i creu que mai no se'n faran. La Petita Entesa tampoc no ha estat feta per salvaguardar Hongria. En les condicions actuals, el ministre hongarès no veu la possibilitat de arreglar els afers del seu país amb els dels veins. Les relacions entre les nacions danubianes són bones; cadascuna, per el seu compte treballa per sortir de la millor manera possible obertes per la gran guerra. La confederació danubiana, segons un plà francès ben conegut, seria realitzada a base de la Petita entesa, a la qual s'adheriria Polònia. Com que la Confederació danubiana sense Hongria és un absurd, se intentaria fer entrar un poc a les bones un poc a les males, en el sistema de la Petita Entesa. No es donaria a Hongria cap rectificació de fronteres, perquè ni Txecoslovàquia ni Romania no s'hi avindrien, però se li faria entendre que a dins la Confederació manaria.)

Aquesta tesi és sobretot defensada pels nacionalistes de "Action Française", els quals, recentment per Bainville, deuen que desfeta malauradament per França la monarquia dels Habsburg, substituir-la per la Confederació danubiana. La qual a parer seu, salvaria Hongria i Austria de l'estat en què es debaten. Sembla però que ni aquests ni els altres no es deixen convencer. Pel comte Bethleu, allò que volen els francesos es que Hongria es posi sota el protectorat de la Petita Entesa.

Quant a Itàlia, creu Bethleu que es possible una més estreta col·laboració italo-hongaresa. Quel la seva estada a Roma, Hongria, ha dit, és petita; però si no m'erro, Hongria es, per a Itàlia, alguna cosa..."

BULGARIA. QUASIBE BATALLA, ENTRE BULGARS I SERVIS A LA FRONTERA 37 OFICIALS I CENT SOLDATS BULGARS MORTS

Belgrad, 17.—A la frontera ha tingut lloc un conflicte amb els comitatgis búlgars, adquirint la sublevació proporcions d'una gran batalla.

Se sap que els búlgars tingueren 17 oficials morts i 100 soldats. De les baixes sèrvies no s'ha facilitat cap relació.—Radio.

El pròxim Orient

—o—

Els aliats recomanen constantment seny i prudència a turcs i grecs per aconseguir la pau

—o—

Lausana, 17.—Els aliats es dediquen amb gran daler a recomanar a turcs i grecs seny i moderació per resoldre la diferència que els separa sobre les reparacions. Sembla que els consells han donat fruit pel que fa als grecs. Si arriben a convèncer els turcs que acceptin un arbitratge, s'haurà donat un pas definitiu cap a la conclusió de la pau.

L'entrevista entre Ismet-paixà i Venizelos ha estat ajornada fins que el primer rebi instruccions d'Angora.

Els periòdics diuen que la delegació hellènica a Lausana ha rebut instruccions per retirar-se de la Conferència en cas que aquesta decidexi el pagament de les indemnitzacions per Grècia.—Radio.

AVUI TINDRAN L'ENTREVISTA VENIZELOS I ISMET-PAIXA

Lausana, 17.—Cap fet essencial sembla haver-se produït en les negociacions directes entaulades apropòsit de les reparacions entre Turquia i Grècia i que continuaren ahir en les diferents visites canviades pels plenipotenciaris.

L'entrevista que havia de tenir lloc entre Venizelos i Ismet-paixà se celebrarà demà. Es possible que aquesta qüestió de les reparacions sigui por últim portada davant un tribunal d'àrbitris, que seria, segons la tesi aliada, el Consell de la Societat de les Nacions o el Tribunal permanent de Justícia Internacional de La Haia.—Radio.

L'ENTREVISTA D'ISMET-PAIXA I VENIZELOS AJORNADA

Lausana, 17.—L'entrevista entre Ismet-paixà i Venizelos ha estat ajornada, per tal com Ismet-paixà espera rebre instruccions d'Angora.—Havas.

GRECIA NO ESTA PER REPARACIONS

Atenes, 17. — Els periòdics d'aquesta capital afirmen que el Govern ha tramès instruccions als delegats grecs a Lausana recomanant-les que tornin immediatament en el cas que la Conferència decidexi el pagament d'indemnitzacions per part de Grècia.—Havas.

Atenes, 17.— El president del Consell de ministres ha declarat que Grècia rebutjarà que passi a un arbitratge de qualsevol classe, la qüestió de les indemnitzacions greco-turques i insistirà perquè sigui immediatament solucionada. — Havas.

ANGORA I LES SOCIETATS ESTRANGERES

Constantinoble, 17.— La pròxima setmana començaran les negociacions entre Angora i els representants de les Societats estrangeres.

Sembla que el Govern d'Angora té intenció de reclamar la prioritat en la discussió de les qüestions econòmiques i financieres, i es les que versen sobre ports i línies ferroviàries.—Havas.

LA QUESTIO DELS ESTABLIMENTS RELIGIOSOS DOCENTS I DE BENEFICENCIA ESTRANGERS A TURQUIA

Lausana, 17. — En la reunió del Comité polític es discutí ahir la qüestió dels establiments religiosos docents i de beneficencia estrangers a Turquia. Després d'una viva discussió, Ismet-paixà, amb tot i no oposar-se a que la qüestió passés a examen dels pèrits, s'oposà a l'aprovació de tota formula general, expressant el desig que cada cas sigui objecte d'un examen especial.

Demà es reunirà el Comité financier per terminar les seves deliberacions sobre les clàusules sanitàries del tractat.—Radio.

LES RELACIONS TURCO-POLONESES

Lausana, 17.—Entre turcs i polonesos han començat les negociacions per a la represa de les relacions entre ambdós països.—Havas.

LA LIQUIDACIO DEL BANC D'ATENES

Constantinoble, 17.—Els funcionaris d'Angora liquidadors dels assumptes del Banc d'Atenes han començat les operacions davant del delegat del Banc d'Atenes.—Radio.

DOS VAIXELLS SOVIETICS COMMINATS A SORTIR DE LES AIGUES TURQUES

Constantinopla, 17.—Sembla que els vaixells soviètics "Txitxerin" i "Gertch" han rebut una ordre comminant-los a sortir de les aigües turques per la raó que els bolxevistes s'han oposat a l'entrada del vaixell turc "Ouldjemal" a Batum.—Havas.

LES REGIONS OCUPADES

M. Poincaré declara que les despeses i els ingressos per l'ocupació de la Ruhr quasi s'equilibren

Una conferència de M. Le Trocquer sobre la situació de França respecte d'Alemanya :: Una entrevista entre el conseller Cuno i els caps polítics :: El Govern del Reich decideix fer noves proposicions oferint algunes garanties

París, 17.—Davant la Comissió de Finances i Afers Estrangers el president del Consell senyor Poincaré ha exposat el resultat de l'ocupació de la Rhur fins el primer de maig.

Ha manifestat el president del Consell que les despeses militars d'ocupació de la Rhur s'eleven a 64 milions de francs i les civils a 2.650.000 francs.

Els ingresos s'eleven a 36 milions als quals cal afegir-hi els lliuraments en especie, la qual cosa fa que els ingresos i les despeses estiguin aproximadament equilibrats.—Radio.

CONFERENCIA DEL MINISTRE DE LES REGIONS ALLIBERADES M. LOUCHEUR

París, 17.—En una conferència donada ohir sobre la situació en que es troba França amb referència a Alemanya, digué el ministre de les regions alliberades, senyor Loucheur, que França seguirà recórrer a l'augment de la circulació fiduciària, ha pagat dos del fi de la guerra, el quantiós saldo d'aquesta, en la seva totalitat.

Entre les despeses que el susdit saldo supasen, es troben les indemnitzacions de desmobilitació, les pensions diverses i la quantitat de 56 milions que han estat invertits en la reconstrucció de les regions devastades. Demostrà que Alemanya practica actualment una política encaminada a convencer als aliats de la impossibilitat de pagar, sense que aquesta impossibilitat sigui un fet cert.

L'orador insistí en la necessitat d'adoptar amb referència a Alemanya quantes precaucions d'acord amb Bélgica, judiqui necessàries.

El conferenciant exposà els diversos fracassos soferts per Alemanya en els seus intents de dividir els aliats, des que començà l'ocupació de la Ruhr.

Cal—afegí—que Alemanya es confessi vencuda i entre no ho fai així, este disposats a arribar fins en sigi precis en la nostra vasta empresa.

Parlà després el conferenciant de la qüestió del deute internacional i digué que França està disposada a qué es consolidi el deute que varen contraure les potències que lluitaren al seu costat, sempre que es faci el maleix amb la seva.

Estima que un empréstit internacional pot aidar Alemanya a apagar durant els primers anys.

Afegeix que és fals suposar que França, bassada en un gruller esperit d'imperialisme, ha ocupat la Ruhr amb caràcter definitiu.

Això no es veritat—digué l'orador—per tal com nosaltres volem que se'ns pagui el deute i que se'ns garantisi la seguretat.

En qo que es refereix al primer punt, al pagament del deute, França no exigeix sinó una quantitat raonable que per perfectament estar satisfeta per Alemanya; i en quant a la seguretat França es quedà amb més rao encara per tal com l'assumpte ha rebut moment planejat per no haver ratificat els governs de Washington i de Londres el pacte de garantia.

La raba esquerra del Rin no ha de pensar sota el domini de Prussia i les provincies alemanyes han de disfrutar d'un règim d'independència, adhuc quan segui unides al Reich, econòmicament i politica. Amb tot, cal exercir-s'hi un control que eviti la possibilitat de seguir desenvolupant-s'hi cap complot de caràcter militar.

Mesures tant — digué en termes — i mentre no se'ns donin veritables garanties de seguretat, romandrem a la Ruhr.—Havas.

ELS PARTITS POLITICS ALEMANYS I LES NOVES PROPOSICIONS :: DECLARACIONS DE CUNO I MULLER

Berlin, 17.—Durant la reunió que celebraren ahir els caps dels diversos partits polítics, el canceller Cuno declarà que el moment no era a propòsit per fer declaracions més amples.

Afegí que abans de trametre als aliats una nova nota volia conèixer l'opinió del Gabinet de Londres. Digué que els partits burgesos eren del parer que s'ajornés la dita nota, però els socialistes al contrari, pretenien que s'elabori la dita nota com més aviat millor.

Després féu us de la paraula l'ex-canceller Muller dient que la resposta dels aliats no tancava completament les portes a un arranjament. Digué que la suma que ha de reunir Alemanya ha de bastar per a la reconstrucció de les regions devastades de França i Bèlgica, i que ha de donar, per altra part, tota mena de garanties. Preconitzà, per fi, la necessitat de concertar tractats econòmics amb França.—Havas.

Berlin, 17.—Despres de les declaracions fetes pel senyor Leicht, en el Reichstag, en nom dels partits burgesos de confiança en el Govern, el senyor Hergt, en nom dei nacionalistes, expressà que les respostes de l'Entesa no permeten al Govern alemany trametre cap nova nota.

El ministre d'Afers estrangers declarà que encara no podia dir res per tal com no estava terminat l'estudi de les notes aliades.—Radio.

EL GOVERN ALEMANY DECIDEIX FER EL MES AVIAT POSSIBLE NOVES PROPOSICIONS ALS ALIATS

Berlin, 17.—El Govern alemany s'ha reunit decidint fer noves proposicions als aliats, en condicions més acceptables.

Tots els ministres es mostraren conformes en que la nova nota sigui redactada el mes aviat possible.

Encara no s'ha decidit si es trametrà una nota comú per a tots els aliats o si es trametrà una nota a cadascun d'ells.—Radio.

LA FUTURA NOVA NOTA

Berlin, 17.—El Govern alemany ha acordat adreçar als aliats una altra nota amb proposicions més amples.

Aquesta nota, que serà tramesa a les potencies interessades el dissabte o tot el més tard a primers de la setmana entrant, semola que es redactarà amb menys vaguetat, especialment en ço que es refereix a les garanties, indicant el proposit del Govern alemany de presentar oportunament al Reichstag un projecte de llei encaminat a que aquestes garanties siguin aportades per la indústria i l'agricultura.

Malgrat del que es venir dient respecte d'aquest particular, el lliurament d'aquesta nova nota als aliats es farà sense previa modificació ministerial, continuant, per tant, en el seu càrrec el ministre d'Afers estrangers, al qual s'atribueix en els cercles polítics el proposit de dimitir el càrrec abans que signar proposicions més amples i concretes que les recentment rebutjades per França i Bèlgica.—Havas.

ALEMANYA NO RESPONDRA LA NOTA BRITANICA

Londres, 17.—En determinats círcols d'aquesta capital el rumor que el Govern del Reich tractarà de sondejar novament l'actitud definitiva del Govern britànic abans de resoldre's a presentar noves proposicions als aliats.—Havas.

LA DISCUSSIO AL REICHSTAG

Berlin, 17.—El Reichstag ha aprovat els pressupostos d'Afers estrangers, Cancelleria i Presidència de l'Imperi.

El senyor Hermann Muller féu les mateixes declaracions ja formulades durant la recepció, pel canceller senyor Cuno, dels caps dels partits polítics.

La impressió final en terminar la sessió permet considerar com a cert que el Reich trametrà als aliats una nova nota mantenint les armes ofertes en la precedent, però presentant garanties més fermes.—Havas.

L'AMBAIXADOR ALEMANY A LONDRES

Londres, 17.—Lord Crewe rebé ahir a l'ambaixador d'Alemanya en aquesta capital, senyor Rathamer.—Havas.

ELS FRANCESOS S'INCAUTEN DE 12 CAMIONS ARMATS

París, 17.—Comuniquen des de Maguncia a "Le Matin" que les autoritats franceses s'han incautat d'una fàbrica i de dotze camions especials, construits en una disposició, que cadascun podia transportar divuit homes armats i dues ametralladores, podent disparar sense sortir del camió.

Sembla que es disposaven a marxar cap a l'Alemanya no ocupada.—Havas.

LA INCAUTACIO DE LES FABRIQUES DE PRODUCTES QUIMICS

Dusseldorf, 17.—Després de l'ocupació per les tropes franco-belgues de les fàbriques de productes químics, els agents del servei francès de restitucions han intimat als directors de les esmentades fàbriques a declarar les existències de productes farmacèutics i matèries colorants.

A la fàbrica de Kall continua el treball, però no en les altres dues.—Radio.

ELS PRODUCTES COLORANTS INCAUTATS

Magúncia, 17.—Les autoritats franceses s'incautaren ahir, com se sap, dels productes colorants de tres fàbriques.

Les existències confiscades sumen unes 20.000 tones, de les quals tres quartes parts seran per França i l'altra quarta part per Bélgica.—Radio.

LA RECAUDACIO DIARIA DELS MAGATZEMS FRANCESOS

Recklinghausen, 17.—La recaptació diaria dels magatzems francesos de venda s'eleva a mil set cents milions de marcs.—Havas.

SUPRESSIO D'ENLLAÇOS DE MINES AMB LES VIES FERRIES

Dusseldorf, 17.—Han quedat suprimits els enllaços de les mines Westnausen i Preussen a la línia férrea Luten-Dortmund, i de la mina Hannibal, amb les línies del Nord de Bochum.

Gracies a aquests enllaços, podien sortir grans quantitats de cok.—Havas.

ELS RECURSOS DELS ALEMANYS

DESCOBRIMENT D'UN CONDUCTE SUBTERRANI

Dortmund, 17. — A conseqüència d'haver estat descobert un conducte subterrani que permetia passar als territoris de l'Alemanya no ocupada el benzol que produeix la fàbrica Fènix d'Hoerde, ha estat detingut i empresonat el director de la dita fàbrica.

Aquest conducte subterrani existia ja abans de l'ocupació pels aliats, però tant la seva existència com l'ús que se n'estava fent, havia estat amagat a les tropes d'ocupació. — Havas.

LA REVISIO DEL PROCES KRUPP

Dusseldorf, 17.—Ha estat fixada oficialment la data de la revisió del Consell de guerra celebrat a Werden contra el baró Krupp i altres directors de les fàbriques d'Essen per al divendres, dia 18 del corrent, a les 10 del matí.

En aquest consell compareixeran altra vegada els sentenciats.—Havas.

LABORISTES ANGLESOS A ALEMANYA

Londres, 17.—Aquesta tarda han marxat a Alemanya diferents diputats laboristes que tenen la missió d'estudiar les condicions de la vida a Alemanya.—Radio.

LA VAGA POSTAL BELGA

Brusselles, 17. — Han arribat dos trens procedents d'Anvers. El personal de Correus de Charleroi s'ha negat a secundar la vaga. Ha estat habilitat el servei d'aeronàutica per al transport a Holanda de correspondencia, passatgers i mercaderies. La situació no s'ha agreujat a la regió d'Anvers.—Havas.

Brusselles, 17. — Continua completament suspès el tràfec per ferrocarril a la regió d'Anvers.

En aquesta mateixa regió, no obstant, han repres el treball, abans de finir el termini concedit pel Govern, molts funcionaris de Correus.—Havas.

EL GOVERN BELGA CRIDA QUATRE NOVES QUINTES EN VISTA QUE EL TRAFEC FERROVIARI CONTINUA PARALITZAT

Brusel·les, 17.—En vista que el tràfec ferroviaria continua paralitzat, el Govern ha decidit cridar a files quatre noves quintes.

Aquesta tarda ha tingut lloc a la Cambra un debat sobre el conflicte de les comunicacions.

El senyor Theunis ha declarat que el Govern s'oposava, en principi, a examinar les reivindicacions, perquè per això calia que es restabli la normalitat.—Radio.

EL FRACAS DE LES NEGOCIACIONS DIRECTES GRECO-TURQUES

Lausana, 17.—Les negociacions directes greco-turques han fracassat a conseqüència de la contesta del Govern d'Angora mantenint en absolut la demanda de reparacions a Grècia i rebutjant les demandes d'indemnització per als refugiats.

Els senyors Ismet i Venizelos conveniren en portar aquesta diferència davant del Comité financier de la Conferència.—Havas.

EL FERROCARRIL DE BAGDAD

Londres, 17.—L'Agència Reuter desment els rumors segons els quals existia un acord franco-alemany respecte el ferrocarril de Bagdad.—Havas.

Anglaterra i Rússia

—o—

Han començat les entrevistes entre Lord Curzon i Krassin per tal d'arribar a un acord

—o—

Londres, 17.—Aquest matí el delegat rus Krassin ha anat al ministeri d'Afers estrangers, on ha celebrat una llarga entrevista amb lord Curzon.

A la sortida el senyor Krassin fou interrogat pels periodistes però es negarà a fer cap mena de declaració.

En l'entrevista entre ambdós personatges es trobaren presents alguns alts funcionaris del ministeri d'Afers estrangers pertanyents a la secció russa.

L'entrevista ha durat dues hores.

Demà Krassin celebrarà una nova entrevista amb lord Curzon.—Radio.

ELS FERROCARRILS A ARGELIA

París, 17. —La Comissió del Senat de ferrocarrils ha aprovat els informes presentats per M. Ordinaire sobre la declaració d'utilitat pública de tretze línies ferroviàries que figuren en el gran programa d'Obres públiques a realitzar a Argèlia de conformitat a la llei de juliol de 1921 que autoritzava un empréstit de 1.600 milions.

Aquests informes seran presentats demà a la mesa del Senat.—Radio.

A FRANÇA SON PROHIBIDES LES LOTERIES ESTRANGERES

París, 17.—L'Official publica una advertència en la qual es constata la propaganda feta a França a favor de les loteries estrangeres pels Bons estrangers. En l'esmentada advertència es recorda que aitals loteries estan prohibides a França i que els que le propugnen tenen pena senyalada.—Havas.

VIOLENT SOTRAGADA SISMICA :: CENTENARS DE VICTIMES

Amsterdam, 17.—Comuniquen de Banjoemas (Java) que ha ocorregut una violent sotragada sísmica. Els danys són considerables. El nombre de víctimes s'eleva a alguns centenars.

Les comunicacions ferroviàries han quedat interrompudes.—Radio.

SERAN APLICADES LES TARIFES MAXIMES ALS VINS ESTRANGERS QUE ENTRIN A FRANÇA

Montpeller, 17.—La Delegació de la Conferència nacional de viticultors ha adoptat un acord pel qual es resol aplicar les tarifes màximes als vins estrangers que entrin a França.—Havas.

EL TRIOMF DEL FEMINISME A SUECIA

Estocolm, 17. La Cambra dels Diputats ha aprovat un projecte de llei presentat pel cap del Govern, dient que en el successiu podran desempenyar les dones tots els carrecs i empleus de l'Estat amb excepció de les Presidències de Tribunals i Audiències.

També queden exclouses de totes les carreres de caràcter militar.—Havas.

ELS CENT IRLANDESOS DEPORTATS A DUBLIN EN LLIBERTAT

Londres, 17.—Els cent irlandesos que havien estat deportats a Dublin des de la Gran Bretanya han estat posats en llibertat.

Han embarcat a bord d'un torpediner anglès, dirigint-se a Londres.—Radio.

UNA ESTADISTICA LES RELIGIONS A TXECOESLOVAQUIA

Praga, 17. — S'ha publicat l'estadística oficial de les religions existents a Txecoeslovàquia.

Segons l'estadística, hi ha deu milions tres cents vuitanta mil catòlics romanesos; nou cents mil catòlics grecs, cinc cents vint-i-cinc mil afiliats a l'església nacional txecoeslovaca; trenta cinc mil israelites; setanta tres mil ortodoxos i set cents vint-i-tres mil indiferents.

El pressupost actual per aquestes religions preveu els crèdits següents en corones txecoeslovaques:

Església catòlica: quaranta un milions cinc centes cinquanta mil.

Església protestant deu milions quatre centes cinquanta mil.

Església catòlica-grega: quatre milions set centes noranta set mil.

Església israelita: Sis centes vuitanta mil.

Altres esglésies: deu milions, o sigui un total de seixanta set milions cinc centes divuit mil corones, en contra de vint milions cent quaranta set mil que figuraven l'any 1919.

Aquest augment és la resultant d'una millora efectuada en la situació material de la clerecia.—Havas.

IRLANDA

—o—

En el camí de la normalitat Suspensió de la campanya republicana : Avantatjosa situació del mercat irlandès

—o—

Un viatger belga recentment arribat d'Irlanda, en el qual país ha passat algun temps, ha comunicat a la premsa del seu país diverses impressions, molt falagueres, a propòsit de l'actual situació a l'Estat lliure.

Segons ell, la campanya extremista, com a moviment organitzat, ha fracassat; això és reconegut fins i tot per aquells qui l'han inspirada i conduïda. Nombrosos són aquells qui, en aquests moments, empenyen el govern de l'Estat lliure a conversar amb els republicans, recorrent amb aquest fi, a la mediació de monsenyor Luzie, delegat del Vaticà, encarregat d'una missió a Irlanda. D'aquesta manera hom evita l'humiliació inútil dels patriotes extremistes i se n'assegura més eficaçment la submissió sense haver de recórrer a la tasca feixuga, llarga i costosa d'anorrear els republicans fins a l'últim soldat.

Al costat d'aquestes circumstàncies, és interessant d'assenyalar un fet petit en ell mateix, però que a Irlanda és assenyalat com a simptomàtic. Les carreres de Punchestown—l'esdeveniment esportiu irlandès per excelència — han tingut lloc no fa pas gaire i han estat d'una bella esplendor, singular. La multitud hi és anat quan d'ençà del 1914 se n'havia abstingut. El governador general i el president del Consell, considerats generalment com a "presoners a casa seva", assistiren a aquesta diada esportiva.

Tothom convé que la crisi que travessava Irlanda és conjurada. Els homes d'afers han repres llur activitat recorrent sense temor el país. D'altra part la taxa de l'assegurança (assegurança contra tots els riscos) de les mercaderies transportades per ferrocarril, ha baixat molt. En ço que es refereix a la seguretat de la circulació en el país, el ministre dels "Home affairs", deia recentment, públicament, que a parer seu, "abans de la fi de juny les dames podrien viatjar soles en cadascun dels comtats del país". La situació actual a Irlanda difereix sensiblement de l'opinió que en tenen al continent europeu.

El mercat irlandès ofereix ocasions excepcionals als països industrials i d'iniciativa en el comerç. Els productors intel·ligents no perdrien res d'estudiar aquell mercat. Els irlandesos tenen forts desitjos d'emprendre per compte llur relacions comercials amb els altres països. L'haver-se alliberat d'allò que els en dificultava la tutela econòmica de Londres, això és, la supressió de l'intermediari o agent de Londres o de Liverpool sembla que és el mot d'ordre dels homes d'afers irlandesos. Per treure profit d'aquest estat d'esperit irlandès, cal obrar en conseqüència, cal unir esforços i, sobretot, no esperar que altres països més actius conquistin per endavant aquell mercat.

L'AFER CAILLAUX DECLARACIONS DE M. ELBOT

Tolosa, 17.—El president de l'Oficina de Secció de l'Acció francesa, senyor Elbot, i els seus consiliers en l'attentat comès contra el senyor Caillaux han comparegut novament davant el jutjat d'instrucció.

El senyor Elbot, que és també advocat del Tribunal d'Apel·lació de Tolosa, declarà que el mòbil de l'attentat fou l'haver-se assabentat que el senyor Caillaux havia pagat gent perquè l'assassinés, com així ho fa constar en la querella que contra d'ell ha presentat.

També declarà que en el moment de l'agressió el senyor Caillaux es va treure un revòlver, però que no en va fer ús.—Havas.

ELS PREMIS FLAUBERT : LA DECISIO DEL JURAT LITERARI ENCARREGAT D'ADJUDICAR ELS TRES PREMIS DE 15.000 FRANCS CADA UN

París, 17.—Ha donat la seva decisió el jurat encarregat d'adjudicar els premis Flaubert, de 15.000 francs cada un. El primer per a un novelista per al conjunt de la seva obra ha estat concedit a M. Pierre Mille; el segon per a l'autor d'una novel·la d'imaginació l'ha obtingut M. Franhois de la Guerinière, per la seva novel·la "Le Grand d'Espane", i el tercer M. Jean Viollis per una novel·la d'observació.—Radio.

Rocasolano a l'Institut de Química Aplicada

CONFERENCIA FINAL

La darrera lliçó d'aquest curset tingué lloc amb assistència de les autoritats i representacions de les Facultats, Acadèmies Científiques i Escoles especials, així com també d'un nombrós públic que emplenava la gran sala de conferències de l'Institut de Química Aplicada.

El doctor Rocasolano exposà consideracions d'ordre biològic que sobrevenen a l'esperit després de les investigacions experimentals efectuades sobre l'estat colloidal de les matèries, explicades en les lliçons anteriors.

La Biologia constitueix un estudi d'un interès tan intens, que hom es troba temptat de portar-hi les seves idees des de qualsevol camp d'investigació. Potser la frase d'Ostwald: "la política de les nacions en l'esdevenidor estarà fundada en la biotècnica", constitueix un veritable biosnobisme, però el cert és que en les deduccions a què arriba hauran de tenir un punt de mira predilecte des del més modest ciutadà fins aquell que vingui intervenir en el guiatge dels pobles. I cal tenir bé present que l'existència de la Biologia com a ciència solament pot ésser efectiva basant-se les seves investigacions precisament sobre un conjunt de coneixences d'ordre físic i químic.

Des d'aquest punt de mira químico-físic estudià el professor Rocasolano els problemes de la Biologia.

De primer antuvi, en aquesta lliçó, va a revisar la teoria clàssica que explica l'alimentació, per deduir-ne els errors a què porta. La valoració bioquímica de l'individu estava fins ara situada en una esfera semblant a la d'una màquina tèrmica: encara avui, en algunes escoles menagers es veuen aquelles llibretes que contenen el càlcul de les calories esmerçades per l'activitat vital de l'home, interior i exterior, de les quals se'n deduïxen les quantitats de substàncies que cal ingerir per compensar-les; hom veu, bellament especificades, les calories que corresponen als aliments hidrocarbonats, a les substàncies nitrogenades; es fan unes multiplicacions, unes sumes, s'igualen uns resultats, i... l'alimentació esdevé científica. Aquesta valoració és interessant, però incompleta; es té compte d'unes matèries com a tals matèries mortes, sense pensar que si els compostos sintetitzats pels vegetals constitueixen l'aliment més important dels organismes animals, és per quelcom més que la seva quantitat de matèria: per la qualitat que li dòna la vida que rep de l'organisme vegetal, la qual cosa està condensada en les substàncies anomenades *vitamines*. Quina mena de composició tinguin les vitamines, és cosa avui encara desconegudа, si bé se sap que constitueixen un conjunt de catalitzadors bioquímics, en forma de sistemes colloidals molt complexos. La seva necessitat, però, dintre l'organisme, és ben coneguda, i quan per una causa qualsevulga n'hi ha una mancança suficient per provocar l'anormalitat dintre determinades funcions, s'esdevé el fenomen patològic conegut per *avitaminosi*.

Aquest estat patològic ha estat estudiat en alguns animals i hom ha pogut constatar la seva influència damunt el sistema de secreccions internes. Sembla que l'acció seva depèn de la massa i que els efectes varien notablement amb la quantitat esmerçada; així, per exemple, una quantitat excessiva produeix una abundància tan gran de productes de secreció interna, que constitueix una altra anormalitat amb les característiques d'un veritable enmetzinament.

Les vitamines són substàncies ben diferenciades pel seu origen, tant dels aminoàcids, element constituïdor del plasma cel·lular, com de les diastasses; aquestes, com aquells, són generalment contingudes dintre l'organisme humà i, en canvi, les vitamines no. Per això cal ingerir-les, principalment dels vegetals que és on es troben en més abundor.

En aquest pla, el professor Rocasolano fa remarcar que les normes actuals de l'alimentació condueixen precisament a obtenir-ne una quantitat molt feble. Es fa, per exemple, pa, i se cerca de partir de la farina en flor, despreciant les robertes del que era gra de blat, que és on hi ha la major quantitat de vitamines; per això és més alimenticii el pa moreno que el blanc. En el que fa referència a l'alimentació, pot dir-se que la civilització retrocedeix; la dèria dels aliments purs, pels refinaments de cuina, conduïx precisament a un afeblament en la nutrició; per això hom pot observar fàcilment la diferència existent entre el valor alimentici dels menjars d'un nucli urbà important i els de llocs isolats on no han arribat aquells prodigis de refinament.

L'aliment pur, com l'aliment concentrat, constitueix un greu error biològic. I ho és també la por terrible al microbi; el doctor Rocasolano fa remarcar la importància decisiva que tenen els microfermons en el desenrotllament de la vida, fins i tot en el cas de bacteris patògenes, i malaurat aquell que no té unes defenses orgàniques, suficients, puix que el deslliurar-se de la seva presència, és gairebé sempre pràcticament impossible.

Una altra qüestió de gran importància biològica que examina el doctor Rocasolano, és la de la vellesa. Aquest fenomen ha estat poc estudiat fins ara i especialment mal enfocat; d'una banda ha començat a estudiar-se la vellesa en l'organisme més complicat: en l'home; de l'altra, hi ha hagut un afany excessiu en voler donar com a definitives investigacions que estaven elaborant-se en el si dels Laboratoris.

Aquests fets han portat la desorientació actual respecte d'aquest punt. S'ha basat el desenrotllament de la vida vegetativa com a generadora en l'existència de les secreccions internes; així s'ha dit que l'afeblirment en la puixança d'aquelles funcions provocava una disminució en el poder reproductor de les cèl·lules, un relentiment en totes les accions fisiològiques, en fi, la vellesa. Ningú no ha provat, però, que la menor capacitat d'actuació de les glàndules de secreció interna sigui causa de la vellesa i no efecte. S'ha cregut que els resultats obtinguts en l'estudi de les plantes podien aplicar-se a l'home i per això s'ha arribat a localitzar en una glàndula determinada tot l'envelliment de l'home, esbombant-se procediments per conservar la joventut eterna. El doctor Rocasolano creu que aquest criteri és infantil; ni la vida de l'home pot comparar-se a la dels vegetals i animals inferiors, ni els resultats obtinguts en el rejoveniment d'una determinada funció donen dret a aquelles generalitzacions.

Per això cal enfocar la qüestió en un altre aspecte: en la unitat viva hi ha conjunt de sistemes evolutius i és la resultant de tots ells que representa l'evolució de l'individu. El doctor Rocasolano creu que aquells sistemes són constituïts per processos colloidals complexos, de composició no definida fins ara. En aquest sentit, totes les investigacions realitzades porten a conclusions descoratjadores i que presenten la qüestió de la vellesa com un problema del tot insoluble: d'una banda se sap que els sistemes colloidals obren com a catalitzadors; aquests tenen sempre un període de vida i un altra d'envelliment que acaba amb la mort; l'únic procediment per relentir aquest procés fatal consisteix en l'addició de matèries estabilitzants... i bé, precisament de l'estudi dels colloides com a tals catalitzadors s'ha vist la influència degeneradora d'aquelles substàncies estabilitzants. L'envelliment és, així, inevitable conseqüència de la mateixa vida i el que cal fer és cercar que vingui al seu temps, que no s'anticipi. El doctor Rocasolano proposa, per obtenir-ho, dues coses: l'alimentació racional a base de no perdre les substàncies vitaminiques i l'imperi de l'austeritat moral en l'individu que li faci dominar les possibles impetuositats malsanes del cos.

En acabar, el director de l'Institut, doctor Agell, va prendre la paraula per expressar l'agraïment de l'Escola al doctor Rocasolano, per l'aportament d'unes ensenyances de valor remarcabilíssim, seguides per tots amb el més gran interès. D'aquests cursets professats per homes eminents n'han esdevingut moltes iniciatives, les quals són palesos en treballs de laboratori que estan en curs o iniciats; de tots els, però, n'ha sortit encara més: una relació estreta. Els alumnes de l'Institut poden anar avui a l'Institut Pasteur, al College de France, a la Universitat de Toulouse, on són admesos i reconeguts els seus estudis. En moltes d'aquestes institucions hi ha ja una representació selecta; al laboratori del doctor Rocasolano n'hi anirà també una altra per tal de seguir d'aprop la tasca de la investigació que porta a la mateixa construcció de la Ciència.

A L'EXPOSICIÓ D'ART

SESSIO EN HOMENATGE AL PINTOR SIMIO GOMEZ

Ahir, a la tarda, a la sala on hi ha installades les obres de l'exposició retrospectiva d'enguany, tingué lloc la sessió en homenatge del gran pintor català Simó Gómez.

Presidí l'acte el tinent d'alcalde En Joaquim M. de Nadal, president de la Comissió de Cultura, acompanyat del director dels Museus municipals senyor J. Folch i Torres i els membres de la Junta d'Exposicions senyors Aimadi, Aymat, Manés i Elias. A l'acte hi assistí un públic nombrós i distingut, entre el qual hi havia moltes personalitats de les arts i de les lletres i moltes dames. El senyor Nadal pronuncià unes breus paraules explicant la significació cultural i patriòtica de l'acte que es celebrava. Seguidament el senyor Feliu Elias llegí alguns fragments de la biografia crítica del gran pintor, escrita per encàrrec de la Junta d'Exposicions. El documentadíssim treball del senyor Elias, plè d'agudes observacions i saturat d'un esperit crític finíssim és una colorida evocació d'un moment de la vida barcelonina de la segona meitat del segle XIX. El senyor Elias ha posat la seva vasta erudició, la seva capacitat crítica, la vivesa del seu estil tan personal i tot el seu entusiasme, en la confecció d'aquest llibre dedicat a evocar la figura del gran artista barceloní. En acabar la lectura, que fou escoltada amb viu interès, el senyor Elias fou llargament aplaudit.

El senyor Nadal donà les gràcies a la concurrència, saludà al fill de l'homenatjat que assistia a la sessió amb altres persones de la seva família, donant per acabat l'acte.

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Dia 17 de Maig de 1923

1. SITUACIO ATMOSFERICA GENERAL A LES 7 DEL MATI.—(*Observacions d'Europa, Nord d'Africa i Atlàntic, rebudes per telegrafia sense fils*):

Les baixes pressions del S. E. d'Escandinàvia van perdent lentament importància, actualment els vents encara són forts a les Illes Britàniques, nord de França i costes d'Alemanya. Les altes es troben al noroest de la Península Ibèrica, dominant el règim de bon temps.

2. ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA A LES 8 DEL MATI.—(*Observacions de la Xarxa meteorològica catalana, comunicades per telèfon*):

Cel núvol a Tarragona i relativament serè al reste. Les pluges de les darreres 24 hores han estat generals, amb la màxima intensitat a Sant Julià de Vilatorta (16 mm.).

3. VENTS SUPERIORS A BARCELONA.—(*Sondatges de l'atmosfera lliure, a les 7 del matí*):

Altitud, metres:	250,	500,	1000
Direcció:	WSW,	W,	W
Velocitat metres per segon:	4,	4,	11

Plafó de núvols a 1,532 metres

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hores d'observació: 7, 13 i 18 hores

Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 761'4, 761'5, 763'3. — Termòmetre sec: 16'2 19'6, 15'4. — Termòmetre humit: 14'7, 16'7, 12'9. — Humitat (centèsimes de saturació): 84, 74, 73. Direcció del vent: SW., SSW., ESE. — Velocitat del vent en metres per segon: 2, 8, 9. — Estat del cel: tapat, nuvolós, tapat. — Classe de núvols: cúmulus-nimbus; F.-cirrus, cúmulus-nimbus; stratus-cúmulus.

Temperatures extremes a l'ombra

Màxima: 20'8. — Mínima: 13'3. Mínima arran de terra: 11'4. — Oscil·lació termométrica: 7'5. — Temperatura mitja: 17'0. — Precipitació aquosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data: 0'0 millimetres. — Recorregut del vent en igual temps: 97 quilòmetres.

CRONICA DE CULTURA

X CONCURS NACIONAL D'HISTORIA DE CATALUNYA I I DE GEOGRAFIA DE CATALUNYA

Per a les despeses del X Concurs Nacional d'Historia de Catalunya i I de Geografia de Catalunya s'ha rebut un donatiu en metàl·lic del "Grup Femenal d'Unió Catalanista".

L'Exma. Mancomunitat de Catalunya i l'Exm. Ajuntament de Barcelona assistiran al acte del repartiment de premis del citat Concurs que's celebrarà el proper vinent diluns a les onze del matí, al Saló de Cent de Casa la Ciutat.

CURSOS MONOGRAFICS: LA CONFERENCIA - PETIT DUTAILLIS

El dilluns de la setmana passada M. Ch. Petit-Dutaillis, director de l'"Office des Universités" de Franfia donà a l'Institut d'Estudis Catalans la cerva anunciada conferència sobre "Les Origines de la Imprimerie".

Començà fent remarcar el que suposà la imprenta en la historia de la civilització humana. Parlà després de ço que se'n podia dir precedents de la imprenta fixant-se a continuació i d'una manera especial en la xilografia o incisió sobre fusta. Aquesta era coneguda almenys des del segle XIV del qual temps es conserven diverses representacions, sobre tot de caràcter religiós.

Amb la xilografia es podaren fer llibres estampats amb taules de fusta incises amb caràcters no movibles, i estampats sols d'un cantó, llibres que, certament, no són res altres que els primers monuments de la tipografia propament dita, és a dir, de la estampa de tipus mòbils. Ço que és d'interès remarcar és que s freqüent de veure entre els primers llibres estampats en tipus mòbils la barreja entre els dos sistemes: Aquests primers exemples de la estampa eren impresos respecte de la part de text, però els dibuixos, la armamentació, era xilogràfica.

L'erudit conferenciant entrà tot seguit a tractar de la invenció de la imprenta, sobre la qual hi ha una sèrie de dades i de documents insuficients que no permeten arribar encara a un resultat definitiu. A propòsit d'això parlà de les conjectures que donen el primat de la nova art a Holanda, així com el fet de l'establiment a Avinyó, en 1444, de l'orfebre de Praga, Waldfoghel, el qual ensenyà a un jueu "l'art d'escriure artificialment". Moltrestant cal considerar sempre com a patriarca de la imprenta En Gutenberg la vida del qual amargada per contrarietats, explica M. Petit-Dutaillis, fixant-se en les obres publicades per les societats Gutenberg-Fust i Fust-Schofer, seguint explicant la introducció de la imprenta en altres països com Itàlia, la Península Ibèrica i sobre tot la França, amb indicació dels més vells i més interessants incunables.

La conferència va anar acompanyada de moltes projeccions. En acabar M. Petit-Dutaillis va escoltar molts aplaudiments del públic selecte i nombrós.

El lector diu...

ELS FALSOS PRESTIGIS

Sr. Director:

Patim d'un excés de consideracions i urbanitat que pot ésser feblesa de caràcter. Contemplem les facècies de la vida social i un temam gosadia per dir la nostra i enderrocar d'una vegada, tal volta només amb un mot d'ironia i de sinceritat, tota la trumferia.

Això fóra precís fer davant de certs falsos prestigis que la gent ha creat a l'entorn de posicions eternament protestatàries i les atzagaiades d'alguns homes contemporanis.

I un cas palès el trobem en el comte de Santa Maria de Pomés (ens atrevim a assenyalar).

Es l'etern fracassat. La seva vanitat l'ha empès mil vegades a la vida ciutadana i política i en ella ha fracassat totalment: catalanista d'ahir i espanyolista a ultrança avui dia; contra el règim i amb el règim; integrista i més papista que el Papa, del braç dels ex-republicans i liberals d'esquerra de l'Alba; innocent anyell i humil fidel de l'Església i insidiós desapressiu en els actes públics en el dir que es diu de la gent, bescantador a tot drap i potser més; etern candidat derrotat a totes les magistratures públiques; la seva vida, en una paraula, s'ofega en el davassall dels propis actuats.

Però, aquest senyor, a estones, remena i exhibeix les seves patents de catolicisme, sempre amb perill de la serietat devota, constituint-se en el defensor de l'Església que no ens atreviríem a dir Romana.

Serà per aquest únic títol i sense tenir present la seva coustant comicitat, que la Congregació de Maria Immaculada i Sant Lluís Gonçaga de Barcelona li va encomanar un discurs per a la sessió necrològica que a la memòria del que fou el seu director, l'inoblidable P. Puig S. J., es va celebrar en la festa de l'Ascensió?

Fóra llàstima que per no tenir compte la Congregació en la tria d'homes representatius s'exposés a que qualsevol dia quedi convertit el Saló d'Actes en un circ eqüestre.

Un Congregant

Els Teatres

THEATRE FRANÇAIS DE BARCELONA

La inauguració d'aquest teatre, installat provisionalment al local de l'Esquerra de l'Eixample (Aribau, 21), la qual tindrà lloc dimecres vinent, dia 23, amb les obres "Soeur Philomene", de J. Vidal i A. Byl i "L'Etincelle", de Pailleron, va despertant un interès cada dia més gran. Els abonaments a tota la temporada són nombrosíssims. Gairebé ja són despatxades totes les localitats per al dia de la inauguració.

PALAU DE LA GENERALITAT

EL CONSELL PERMANENT

Com de costum, cada dijous, en acabar el Consell, el senyor Puig i Cadafalch, rebé ahir els periodistes al seu despatx de la presidència.

Digué que el Consell havia despatxat nombrosos assumptes, dels quals se'n facilitarà una nota a la premsa.

Figura entre aquells l'aprovació de la reglamentació feta de les missions i pensions a l'estranger que concedeix la Mancomunitat, i la de la reorganització de la composició d'Escoles de Comerç, fetes a algunes municipies, per no haver-se complert per part d'aquestes les bases estipulades.

Finalment, ha manifestat el senyor Puig que dimecres de la setmana entrant, a les quatre de la tarda, els consellers faran una visita a la installació que fa la Mancomunitat a l'Exposició del Monte.

COMISSIO PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes de la secció de Comptes Municipals:

Dictàmens proposant l'aprovació i finiquit dels comptes municipals de: Castell de l'Areny, La Nou, La Rora, Sant Julià de Vilatorta, Sant Vicens de Castellet, Santa Margarida i Monjos i Vallcebre, corresponents a l'any 1921-22.

Dictàmens de censura sense reparts als comptes municipals de Fuliges de Montbrey, Calella i Sant Feliu de Llobregat, de l'any 1921-22, que s'han d'elevar al Tribunal de Comptes de Madrid, al qual competeix llur definitiva resolució.

Les sardanes

NO TOTS ELS BOTIGUERS SON IGUALS

La botiga "Les Amèriques" ben aviat obrirà els seus establiments al carrer de Sans, 22. Conscients els seus propietaris dels seus drets, tot ho faran en català; on més, el dia de la inauguració, enfront dels seus establiments, celebraran una audició de sardanes, que anirà a càrrec de La Principal de Cassà de La Selva.

AUDICIONS

Demà, dissabte, al vespre.

Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria. Cobla Antiga Pep de Figueres.

Agrupació Sardanista, plaça Sepúlveda, celebració de l'Audició número cent; gran audició, en la que es tocaran 11 sardanes a càrrec de les Cobles Barcino i Catalònia.

Diumenge al matí:

"Les Amèriques", botiga de roba, carrer de Sans, 22. Cobla Principal de Cassà de la Selva.

Centre Nacionalista del Poble Sec. Cobla Barcino.

Foment Sardanistic Andreuenc, plaça d'En Brossa. Cobla Catalònia.

Foment Sardanistic de Sant Martí, plaça Canonge Rodó. Cobla Barcino.

A la tarda:

Tiró Park. Cobla Barcino.

Centre Catalanista de Sant Andreu. Cobla Catalònia.

Al vespre:

Agrupació Sardanista, plaça Sepúlveda. Cobla Catalunya.

Horta. Plaça Bacardí. Cobla Catalònia.

AUDICIONS A FORA

Badalona: Demà, dissabte, al vespre. Foment de la Sardana, plaça de la Vila. La Principal Barcelonina.

Molins de Rei: Diumenge al matí. La Principal del Camp.

Gelida: Gran festa d'afirmació Nacionalista. Cobla La Principal del Camp.

* * *

Demà, dissabte, à les deu del vespre, tindrà lloc a l'Ateneu Empordanès, una audició de sardanes a càrrec de la prestigiosa Cobla "La Farnesa", de Santa Coloma de Farnés. El programa de sardanes, com és consuetudinari, ha estat objecte d'una acurada selecció.

Cal esmentar que d'ara en davant les audicions de l'Ateneu Empordanès seran públiques, atenent a la devoció, cada dia més progressiva, que la bella dansa emporda nesa inspira al poble barceloní.

Els Pomells de Joventut

RECOMANACIO DEL DIRECTORI :: FESTIVAL PRO PAVELLO DE NENS A L'HOSPITAL DE SANT PAU

Organitzat el P. de J. "Cors Catalans" un festival pro "Pavelló de Nens" a l'Hospital de Sant Pau i de la Santa Creu, pavelló que serà cosset pels Pomells de Joventut de Catalunya, el Directori d'aquests recomana d'una manera especialíssima l'assistència a l'esmentat festival, que tindrà lloc el properi diumenge, a les cinc de la tarda a l'envelat aixecat amb motiu de la festa major, als carrers de Progrés i Pujós, de la barriada de Coll-Blanch (Torrassa), i que ha estat cedit gratuïtament per la comissió de festes.

El programa es composarà de la representació del diàleg d'En J. Raventós, "La Salve i la Sardana", i de les obretes d'En Folch i Torres, "Com els ocells" i "Borralloes de neu".

Cançons amb gestos per les nenes del P. de J. "Goigs i Plànys", d'Hospitalet de Llobregat, dirigides per na Pepeta Coll. Parlament per la senyoreta Teresa Mayenir i audició de sardanes per una renomenada cobla.

Avui la recomanació del Directori i l'objecte benèfic del festival es creu que la festa serà un èxit.

POMELL DE JOVENTUT BONA GERMANOR

Ens assaltent l'esmentat Pomell que els dies 20 i 21, diada de Pàssqua, ha organitzat una selecta excursió al Montserrat, per visitar, per segona vegada, la Verge Patrona i venerada pels Pomells de Joventut de Catalunya.

Punt de reunió: a les cinc del matí a la plaça de Catalunya, davant dels tramvies de Sarrià.

ANIVERSARI DELS POMELLS DE JOVENTUT DE SANT BOI

Diumenge, dia 13, tingué lloc a Sant Boi el primer aniversari de la fundació dels Pomells de Joventut, celebrant-ho per tal d'este diferents actes, que resultaren tots d'una daisó vertaderament espléndida.

A les vuit del matí hi hagué missa de comunió general, essent en gran nombre els pomellistes que s'acostaren a la Sagrada Taula, amant les pomellistes goiades seves amb la rúbrica i gentil capuixera.

A les deu sortí de l'església la processó per anar a cercar la imatge de la Patrona de Catalunya i dels P. de J., la Verge Bona del Montserrat, que per primera vegada tindrà estada a la nostra església. Assistiren a la processó el diputat per Catalunya En Manuel Massó i Llorens, acompanyant els padrins de la bandera del P. de J. Tresorers d'En Rafel Casanova: En Xavier Bonfill i la seva gentil neboda, per no poder assistir-hi la seva distinguida esposa; l'Ajuntament, amb el seu alcalde, En Joan M. Mirà i els consellers Alvar, Santandreu, Domènech, Puigdengoles, Francesc Ros i Baldiri Bión; una representació del Sindicat, amb llur bandera, i l'Orfeó Sindicalista, també amb llur senyera.

El pas de la processó pels carrers de la vila fou presenciat amb gran respecte per tot el poble, que no es cansava de llogar la bellesa de la imatge. De nevat a l'església es col·locà la imatge a l'altar major, per esser coronada despres definitivament a l'altar de la Pietat, on se saveu les despulles d'En Rafel Casanova.

Abans de l'ofici es lleuà la bandera del P. de J. Tresorers d'En Rafel Casanova, començant-se tot seguit l'ofici, que fou solemne, oficiant el reverend canònic Moisès Alsina i fent el sermó el reverend Pare Miquel de Barcelona, que fou una brillant exposició dieloqüència religiosa i patriòtica, versant l'apologia de les paraulles de Jesús: Cap home és esclau, dos sem fills de la llibertat."

Sortint de l'ofici s'acompanyaren les autoritats i pubrives a la casa de la Vila, on fou llegada la bandera benaurada, mentre a la plaça la Cobla Catalònia deixava sentir les notes vibrants de les sardanes, veient-se gran nombre d'anelles que puntejaven la nostra dansa.

A la tarda tingué lloc una altra audició, veient-se encara més animada que al matí pel gran nombre de forasters que hi havia.

Text del manifest aprovat pel "Comitè d'Actuació Civil"

El Comitè d'Actuació civil ha repartit el següent manifest:

A l'hora en què l'ominosa embranzida terrorista assolia la màxima virulència, menaçant la ruina material de la ciutat i l'enfonsament de les valors espirituals de la nostra cultura renaixent, ciutadans de tots els camps i tots els estaments, representants de la Barcelona que pensa, que treballa i que sofreix, s'aplegaren entorn de la noble crida de l'A. E. P. per la salvació de la salut pública amb l'acció ferma i unànime de tots els homes de bona voluntat.

Ahir, encara, el terrorisme disfressava la seva impunitat cercant per la perpetració dels seus crims afrosos les ombres i els carrerons. Avui els urbicides es mostren ja descaradament a plena dia i al cor de la ciutat, aclarint amb llur monstruós cinisme la cèpsita de tenebroses complicitats que es mantenia fins ara en la consciència pública amb l'angoixa del dubte.

L'hora és arribada, doncs, que tots els ciutadans alcin coratjosament la seva veu per fer conèixer a les consciències honrades de tot el món llur convicció moral. Aquest terrorisme que comença d'estendre's per Espanya, després d'haver-se entronitzat a la ciutat de Barcelona, prenent-hi a través dels anys cent tràgiques formes diverses, no solament esplicar-se amb la existència de èrboles complicitats, almenys d'inconfessables toleràncies, de les altes esferes del Poder públic.

En el cas concret de Barcelona, no es tracta de simples lluites de bàndols, no es tracta solament de l'aterrissada persecució d'aquestes o d'aquelles idees, no es tracta de l'assassinat covard i vil d'un ciutadà o d'un altre. Es la ciutat, sencera la que sembla condemnada a morir, com si volguéssin ofegar amb la seva immolació les sagrades inquietude d'aquesta Catalunya, enfeblida per la gestació enorme d'un nou "ordre polític i social", com si es volgués anorrear amb el ferro i el foc el profund dinamisme d'aquesta terra de llibertat i de democràcia, que aspira a un ideal de vida per damunt del que pot oferir-li un règim xaruc que, al despres de la vergonya infamant del seu fracàs en terres d'Africa ha sabut redreçar-se amb un sol gest de vitrior.

Per això, en aquests moments solemnes, la nostra veu col·lectiva no sàlta angoixada i dolorida, envers el Govern de l'Estat, com el prec compungit d'un poble que, perduda la confiança en el mateix, implora que el salvin els organismes rectors de la cosa pública. No espegem res de les fracassades oligarquies agabelladores del Poder.

La nostra veu, després d'haver encitat el ressorgiment de l'esperit civil de Catalunya, fa una suprema apel·lació a les seleccions espanyoles, depositàries del llegat de la vella civilització europea i a les consciències lliberals de tot el món.

Si les nostres paraules tenen un eco, cap comunitat no es pas per la precipitada voluntat nostra, sinó per la força irreductible dels esdeveniments que hi ha hores en la vida dels règims i de les institucions que passen per la història amb un segut amarg d'agonies, plantejant-los brutalment l'existència d'escollir entre la renovació o l'enfonsament.

Així, concretant la voluntat del poble, clarament manifestada en els actes públics fins ara celebrats en la nostra ciutat,

DECLAREM: Que perquè el Governm de l'Estat pugui mostrar a l'opinió pública un interès elemental per l'acabament de la tragèdia, té el deure apremiant:

Primer. De destituir a tots els agents i comissaris de policia complicats en l'obra del terrorisme.

Segon. De procedir a l'encausament de tots els responsables dels crims perpetrats; i

Tercer. D'anullar tots els permisos d'arma curta concedits durant els darrers cinc anys, anant a la revisió de tots els permisos que quedessin en vigència, dent efectives les sancions per a tots els que fossin trobats portadors d'armes sense autorització i disposant el desarmament del Somatent dintre del radi de Barcelona.

Per encoratjar-nos en la nostra obra, en tenim prou amb la plena convicció que la noblesa de les nostres paraules trobarà un eco de simpatica comprensió i d'humana solidaritat en las consciència i en el cor de tots els homes lliberals i progressius, provenant la constitució, en totes les ciutats d'Espanya, de Comitès d'Actuació civil, disposats a laborar amb generós ardiment en aquesta magna empresa col·lectiva de dignificació ciutadana.

Per les entitats adherides,

El Comitè d'Actuació Civil.

Crònica Judiciària

ASSENYALAMENTS PERA AVUI.

Amb motiu del dia dels anys de don Alfons, ahir no se celebraren vistes de causes a l'Audiència, assenyalant-se les següents per a avui:

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera.—Girona.—Interlocutori: Joan Torroella contra Marie C. Martinez.—Interdictes Pere Vidal contra Josep Dalmau.

Sala segona.—Manresa.—Incident: Joaquim Montané contra Joaquim de Olivegas.

Concepció.—Incident Ebra contra Rocanova contra Maria Fiol-mora i altres.

DE CATALUNYA

Les ensopegades de Lleyda

La Lliga sap on es Lleyda?

I

De tota la terra catalana, la que posar està més deixada en l'oblit es la que en diuen "provincia" de Lleyda. Sembla que, per un voler de Déu, tota idealitat morí en arribar als bells encreus de l'Urgell i a les valls de la muntanya.

Això es políticament un insult que va a cobrir defectes propis, que nosaltres, els que sentim verament afecte per les terres lleydatanes hem de destacar: les remarcar les equivocacions selectes i remoure el poble perquè recuperi l'ideal que per molts li és negat.

Els orbs necesiten per caminar qui els mani. Si no van acompanyats, poden ensopegar amb la primera pedra que trobin en el seu camí, barrant-los el pas. Els orbs en política, els que no llunyen la situació del poble, ensopegen més fàcilment no sols amb pedres sinó amb qualsevol accident geogràfic.

Quan la Solidaritat Catalana, la "provincia" que respongué més energicament al moviment, la que donà la sorpresa més gran fou Lleyda, que entrà la col·lecció de cacics que venen interpretant el comandament de la mateixa contra la voluntat i a costes del poble.

Després de Solidaritat, l'acció política ha quedat abandonada en absolut permetent la constitució de nous cacics, que han esdevingut amb el temps i amb les errades dels nostres aliats, de més mal averany que les dels Cists, Agelets, Vivancos, Feliu, etcètera, etc.

Lleyda quedà en pitjor situació els pobles de les terres lleydatanes perquè allà s'ha seguit una política d'aquells que els ha deixat completament desemparats, i quan per impulsos de vida i patriotisme han agut la veu i intentat dester les amarres, han [illegible] tals, i en trobar-se isolats [illegible] mes remei que recorrer novament als seus, diem-ne protectors, la [illegible] s'ha reformat més i més l'ur[illegible] fet la vida impossible als [illegible] se subjectaven als seus ca-

[illegible] les eleccions de 24 de febrer de [illegible] de l'Espanya gran, en les [illegible] Cambó llençà el crit de guerra [illegible] la família Riu en els dis[illegible] de Sort, Tremp i Solsona, res[illegible] pot el país com un sol home, i [illegible] no estat defectes d'organització per manca de preparació en [illegible] companyes, i carència d'ele[illegible] en el moment de la lluita, els districtes situarien guanyat, que[illegible] la part més difícil de [illegible], i vencut la família que [illegible] dels antics comtes del Pa[illegible] per tota la muntanya.

[illegible] de Sort-Vilella es der[illegible] Riu, estant triomfant [illegible] Amós; al districte de [illegible] Josep Xavira obtingué una [illegible] contra En Josep Llari, representant-lo des de Solsona. Wifredo Gibert [illegible] a En Daniel Riu perdent [illegible] tots, degut a l'ar[illegible]. No volem dir, però, [illegible] eleccions fossin un mo[illegible].

[illegible] passar després?

[illegible] ions de senadors que segui[illegible] diputats foren solemnials; [illegible] primer lloc En Ramon d'Abadal [illegible] al cor de tots els com[illegible] que el sentiren una profun[illegible] patriotisme patriòtic.

[illegible] que la vida política lleydatana era dirigida a una finalitat, [illegible] com a motiu principal l'en[illegible] patriotisme dels catalans d'ar[illegible], i que d'aquí poc temps [illegible] impossible disposar de les actes [illegible] del país en la forma com es [illegible].

[illegible] era el pensament d'En Cambó.

[illegible] el mateix criteri en convocar [illegible] elecció parcial del districte de Solsona per haver estat nomenat director general de Duanes En Daniel Riu [illegible] presentà en front seu En Francesc Maristany, el qual, amb sacrifici [illegible] guanyà la victòria, donant al país la mateixa confiança que abans es tenia de seguir la campanya contra la família Riu.

El resultat general de les eleccions de l'Espanya gran féu sortir per Sort-Vilella a N'Eduard Amós (amullant-se després l'acta i castigant el districte sense representació); per Tremp, En Josep Llari (de la família Riu); per Solsona, En Daniel Riu i després En Francesc Maristany; per La Seu d'Urgell, En Josep Maria Trias de Bes; per Balaguer, En Felip Rodés; per Cervera, En Mateu; per Lleyda, En Molas, i per Borges Blanques, en Macià.

Vingué un canvi de Cervera, i amb ell canvià les característiques de la Diputació amant a la vergonya de pactar tots els polítics en el despatx d'En Cambó, causant-li la primera i més forta ensopegada, que ha dut com a conseqüència les altres abdicacions i claudicacions, fins al moment present, en què parlar del nom de la Lliga és com parlar de l'enemic més odiat, del falsa enemic, del traidor, de l'home que per un benefici material s'ha venut la confiança que se li tenia dipositada.

Es creia En Cambó que amb un pacte conseguia obtenir major nombre de diputats i estalviar als seus candidats les grosses despeses que per un fatídic tradicionalisme costen les elecions en algunes districtes lleydatans. Anà al pacte, influït, segurament, per la tàctica pseudo-realista d'En Duran i Ventosa, i aconsellat principalment per En Felip Rodés i per En Josep Maria Trias, que volien assegurar llurs actes.

Volia guanyar més diputats i se li oferia per els Riu els districtes de la Seu (que ja el tenia En Trias), el de Solsona, que es cedia a En Soler i March; el de Cervera, amb el qual s'obsequiava a N'Eduard Amós. Tot això sense costar cap cèntim, pel 29 tots plegats.

I en canvi, què cedia? Retornava el feude de la Muntanya a En Daniel Riu, donava Tremp a En Josep Llari, assegurava un acta de senador a N'Emili Riu i quedava desprestigiat per a sempre més el nom de la Lliga Regionalista, i de tot allò que portés el segell de nacionalista, que era la finalitat que perseguien els seus enemics del dia abans.

Vingueren les eleccions. El districte de Solsona es revoltà, convoca una Assemblea d'Ajuntament a Pons, on quedà designat per candidat únic i gratuït En Serradell, donant-li entrada a la política de Lleyda, que després ha vingut intervenint com a defensor acèrrim de la Unió Monàrquica Nacional.

Cervera quedà per En Mateu, donant-se per primera vegada de baixa de la Lliga N'Eduard Amós, el qual fou objecte, al meu entendre, d'una broma pesada, fent-lo abandonar el districte de Sort, on hi estava arrelat i tenia esmerçades energies i cabals per transportar-lo a Cervera, deixant la Muntanya lliure al domini absolut del seu antic senyor.

De tres diputats que havia de tenir la Lliga Regionalista, es quedà solament amb un.

De cap diputat que tenien els Riu, en cobraren tres i un senador.

La primera ensopegada és de les que tan trencat el coll: demostren un desconeixement absolut del lloc on es trepitja, dels homes amb que es tracta i de la voluntat del poble. Mes no signifiquè pous per cabir la Lliga on devia anar: seguí la seva ruta amb una variació constant de procediments com anirem veient en altres articles, i que fan exclamar al que de bona fe ha intervingut en molts dels actes que explico:

La Lliga Regionalista sap on és Lleyda?

IGUALADA

La manca de feina.—El temps.—El gremi de pagesos.—Teatres

La manca de treball, que des de fa tant temps deixa sentir-se en la industria de cartits, ara ha vingut a agreujar-se amb la crisi de l'art textil, que fins ara ha anat resolent-se sense perjudici per als obrers.

El senyor Godó ha anunciat que, degut a aquella crisi, es veu obligat a treballar per setmanes alternes. Aquesta setmana ja no s'ha treballat a l'esmentada fàbrica.

—La temperatura segueix essent baixa, afavorint notablement la creixença i desentrotllament dels blats.

Dilluns, a primera hora de la tarda, va caure un fort ruixat acompanyat de pedra i alguns trons. Després va continuar plovent bona part de la tarda, amb menys intensitat.

—Dimenge actuarà al Cercle Mercantil la companyia que dirigeixen Gastó A. Mantua i Elvira Fremont. Baldament sigui amb obres com "Baixant de la Font del Gat o La Marieta de l'ull viu" celebrem que el català en aquella casa ja no produeixi escarafalls.

—Dintarts el gremi de pagesos celebrà amb força lluiment la festa del seu patró, sant Isidre. A les dos, després de la processó, hi hagué solemne ofici, cantat per la Capella de Santa Maria, amb sermó pel beneficiat Rad. Amadeu Amenós. Dimecres se celebrà una missa en sufragi dels associats difunts.

Com és costum, i començant la vigília, hi hagué il·luminació a la capella que el Sant té a la façana del Casino d'Igualada.

—A profit de l'aplec pomellista comarcal, que té de celebrar-se el proper vinent dia 20, a l'ermita de Nostra Senyora de Callbàs, la secció d'Assionats del Centre Catòlic d'Obrers, organitzà una funció teatral al local d'aquella entitat, posant-se en escena el drama "El cant de la sirena" i la comedia "Agencia d'Informes Comercials".

BALAGUER

En Folch i Torres -:- Futbol

El dissabte passat, amb motiu de l'arribada d'En J. M. Folch i Torres, totes les escoles feren festa. Se li féu una acollida molt entusiasta. Venia acompanyat dels senyors Serra Ustrell i Brarres. Al lloc d'arribada hi anà el delegat del senyor batlle, En F. Porta, i altres autoritats populars, mestres i tots els nens de les escoles.

Els actes es desenrotllaren amb el major ordre i entusiasme. El senyor Folch i Torres, en la seva conferència, obtingué molts aplaudiments.

— Els dies 20 i 21 hi haurà dos grans encontres futbolístics entre el Reserva íntegre del campió de Catalunya del grup B Martinenc F. C. amb el D. S. Balaguer.

— S'ha celebrat la fira de maig amb bastante concurrència.

— El temps ha sofert variació, sentint-se més fresca, ço que ha alliviat les terres.

TORROELLA DE MONTGRI

Nou centre

Es treballa i s'ha tingut ja una nombrosa reunió per a constituir a la nostra vila un Centre Nacionalista on hi càpiguen totes les tendències catalanistes, deixant en llibertat d'acció en cas d'eleccions, sempre i quan no es presenti cap candidat contrari a les aspiracions de Catalunya.

Quedà nomenada una comissió per als treballs de recerca de local.

PALMA DE MALLORCA

Una festa oficial.—De Palma a Alger en hidroavió.—Conferències de ramaderia.—Els parlamentaris

Amb motiu del cumpliment dels anys del rei s'ha celebrat a la Capitania general una recepció que feia molts anys que no es realitzava. Hi han assistit les autoritats civil, militars i representacions oficials. Una companyia d'infanteria ha rendit honors.

—A darrera hora d'ahir a la nit es va per pública la notícia d'haver arribat feliçment a Alger l'hidroavió "Libre Olivier", que havia vingut a aquesta ciutat procedent de Marsella, a mig matí. En ell viatjaven M. Latecoere, director de la Companyia d'aquest nom, i el pintor Octavi Bianqui. Amb motiu de partir de Mallorca han remès una nota de comiat als diaris.

—La Caixa Rural de Felanitx ha organitzat un cicle de conferències. Formant part de l'esmentat cicle, els dies 20 i 21 dissertarà sobre "Ramaderia" el professor de la Mancomunitat En Rosselló Vilà.

—El diumenge sortiran cap a Madrid els diputats i senadors recentment elegits.

FIGUERES

Acció Catalana a l'Empordà.—De la Biblioteca Popular

Ha produit una grossa expectació a la nostra ciutat la notícia que Acció Catalana es proposa celebrar aviat un dels seus Aplecs Comarcals a la veina vila de Castelló d'Empúries. Es indubtable que de Figueres hi acudirà una multitud de patriotes.

—Al voltant de la Biblioteca Popular ha estat construït un magnífic jardí que embellirà notablement aquell lloc.

—Aques mes es donarà a la mateixa Biblioteca Popular un curset organitzat per la Comissió d'Educació General de la Mancomunitat, versant sobre "La història de l'art com a base d'un estudi de l'art a Catalunya i principalment a l'Empordà".

—Han arribat a aquesta ciutat, procedents d'Africa, 386 soldats de la lleva de l'any 1920, pertanyents al regiment de Sant Quintí, entre els quals figuren nombrosos empordanesos.

SABADELL

L'aplec de la Salut -:- Les festes religioses i les sardanes

Naturalment, les festes religioses que se celebraren al Santuari de la Verge de la Salut podrem dir que foren totes d'Aplec. I si diem que enguany assoliren la màxima esplendor i la màxima organització, hurem dit que l'aplec resta totalment reinstaurat. Des d'enguany, ja tornem a tenir Aplec a Sabadell, i això és degut exclusivament a les activitats i energia de les nostres joventuts patriòtiques i a l'actuació tota amarada de seny de l'Academia Catòlica, la qual mai deixà d'acudir al glorióis Santuari de Nostra Dona a pregar per Sabadell en tal data.

Per arribar a la normalització de l'Aplec, han estat precisos, i ho diem perquè molts no sèn fan gaire càrrec, una pila d'anys d'enginies i esforços; una pila d'anys de reclamar l'atenció de la gent i fer-li girar els ulls vers la Mare de Déu de la Salut d'una manera o d'altra: i tots podem recordar com ha estat aquesta manera o l'altra: per aquí les festes religioses pròpiament, per algun altre les sardanes i àdhuc ha precisat per algú més s'esquerr de la gran generació per acudir a fruir d'un dia de multitudes.

Però, sigui com sigui, la cosa ha reeixit i ja tornem a tenir l'Aplec, i ara el tenim per a sempre, car els cants de dintre el temple del darrer diluns ressonaran per anys d'anys fins que resti algú que recordi aquestes diades com s'han celebrat suara.

La comunió fou una demostració vivent del sentit devot del nostre poble, i l'Ofici ressuscità l'ambient i el "just llor" de les antigues solemnitats amb les quals els nostres avantpassats lloaven al Senyor. El Santuari vessava vida, i hom hauria dit que tot ell era un esperit vivent de lloança, amb un sol cos de mil cossos i amb una sola ànima de mil ànimes. La Verge, per damunt de tot, somrient, devia beneir la fidelitat del seu poble, que retornava a Ella, i devia perfumar amb més intensitat tots aquells plans i aquelles valls, per les quals després de les festes religioses la gent s'extenia, escoltant sardanes.

I veu's aquí una cosa ben especial: el nostre poble en acostumant-se en anar lligant totes les fetes religioses amb les populars a base de sardanes. Així com l'aplec és les festes religioses, no trobaríem l'aplec ben bé aplec sinó hi hagués una miqueta de sardanes. I per això, quan després del matí a l'església els fidels sortien del Santuari, trobaven també que l'Aplec es movia i es posava justament per aquella esplanada, la cobla xisclant l'alegria de les nostres dances.

I és que les sardanes hi va tant bé en una festa popular, que sembla que tot sigui una mateixa cosa. No sabrien si les sardanes són la festa popular o si la festa popular són les sardanes. Que és com dir allò de no se sap si les sardanes es crearen per l'Aplec o si els Aplecs es crearen per les sardanes.

La vaga del port

L'ART RODAT SEGUEIX TOTALMENT PARALITZAT

L'ESTAT DEL CONFLICTE

L'aspecte del conflicte, encara que amb tendència a resoldre's, és el mateix d'abans d'ahir. Amos i obrers han celebrat nombroses reunions amb el governador i malgrat haver-hi una marcada bona voluntat per part d'uns i d'altres — segons ens asseguren — la vaga segueix igual.

Durant el dia d'ahir la ciutat va oferir el mateix aspecte que els darrers dies. No es veié un carro enlloc com no fos al dels transports de carn, pa, etc., i els dels serveis públics de passatgers; el transport de mercancies va seguir completament paralitzat.

A mes a mes del nombre d'obrers en vaga s'hi ha d'afegir els obrers d'alguns serveis públics i molles fàbriques i tallers que han hagut de parar els treballs per manca de primeres matèries.

Ahir hom veié alguns carros amb petits lletreros pels quals el Comitè de vaga els autoritzava per fer el transport d'articles de primera necessitat.

Les escombraries segueixen apilant-se pels carrers, constituint un perill imminent per a la salut del veinat.

Al port no es veié durant tot el dia cap carro.

Als escorxadors van apilant-s'hi dos pells del bestiar mort i els carros de verdures entraren ahir a la ciutat i a les places custodiats per parelles de policia.

L'abarrotament de mercancies a les estacions va augmentant per moments fins a l'extrem que si això dura s'hauran de suspendre les facturacions.

El governador ha pres les mateixes precaucions dels darrers dies, a la ciutat, al port, a les barriades obreres i sobretot a les carreteres dels voltants de Barcelona que és on tenien el seu principal camp d'acció els vaguistes.

A les estacions del Nord i Sant Andreu la vaga s'ha estès als descarregadors de mercancies.

Al port van seguir treballant en la descàrrega de mercancies els obrers de la Germandat de Sant Pere Pescador.

INCIDENTS I DETINGUTS PER COACCIONS

Ahir, a primera hora de la tarda, van bolcar un carro que anava carregat d'objectes d'escriptori, causant-hi foc. Va aparèixer la policia i els perturbadors fugiren.

També es deia—sense que ho poguessim confirmar a la Jefatura de policia—que a la plaça d'Espanya els vaguistes havien bolcat un altre carro.

Per fer coaccions foren detinguts per la guàrdia civil, Francesc Riera Arbós, Adolf Martín Alloza, Francesc Farsguell, Josep Lara Serrano, Manuel Díaz Rojo, Felix Lopez Miguel i Froilà Rubio Grande, els quals obligaren a descarregar uns carretons plens de peces de tela que portaven bas aprenents.

També foren detinguts Aureli Guevara Verdaras, Hilari Seuder Castro i Francesc Lorca López.

Tots ingressaren a la presó a disposició del jutjat de l'Audiència.

LES IMPRESSIONS OFICIALS

Ahir, durant tot el dia, va regnar l'optimisme referent a la marxa del conflicte. Ni el migdia ni el vespre rebé el governador als periodistes, comunicant un dels seus secretaris que no tenia res per dir a la premsa.

A primera hora de la tarda el governador va conferenciar amb una comissió de patrons, més tard va fer-ho amb els obrers i al vespre, a un quart de nou, entraven novament els patrons al despatx del governador per celebrar una altra conferència.

De totes maneres podem avançar, per declaracions que ens ha fet particularment algú dels interessats, que amos i obrers estan d'acord amb dues de les tres bases que es presenten; la tercera és la causa que continuï la discòrdia. Es confiava que a les reunions d'anit passada quedaria solventat el conflicte.

Crònica Social

ENTERRAMENT DE L'INSPECTOR DE POLICIA SENYOR ESCARTIN

Ahir, a les cinc de la tarda, tingué lloc l'acte de l'enterrament de l'inspector de policia senyor Escartín, ferit el dia 7 del corrent al carrer de Vilà i Vilà.

Va formar-se la comitiva al pati de l'Hospital Clínic, obrint la marxa una parella de guàrdies de seguretat d'a cavall.

A l'església de Sant Josep Oriol van cantar-se les absoltes al mort, acompanyant-lo fins al cementiri Nou molts dels seus companys i família.

Presidí l'acte el governador civil, el cap superior de policia, el general Losada governador militar, un germà del mort i altres personalitats.

LA CAMPANYA CONTRA EL TERRORISME

Dimecres al vespre es reuniren a l'Ateneu Enciclopèdic Popular els representants de les entitats adherides a la campanya contra el terrorisme.

Va haver-hi llarga discussió predominant el criteri de prosseguir en la tasca que s'havia emprès.

Es va acordar, entre altres coses, publicar un manifest dirigit a tot el poble invitant-lo a sumar-se a la campanya.

TROBALLA DE QUATRE BOMBES

Ahir, a la tarda, uns guàrdies civils van trobar al carrer d'Ocata, darrera l'estació de França, quatre bombes que foren portades al Camp de la Bota per ésser analitzades.

A la "Jefatura" digueren que no es tractava de bombes, sinó de petards.

La Música

EL PROXIM CONCERT DE L'ORQUESTRA PAU CASALS

En virtut del grandiós èxit obtingut per la eminent pianista Fanny Davies, junt amb l'orquestra dirigida pel nostre gran mestre Pau Casals, en el darrer concert, s'ha pogut aconseguir que aquesta famosa artista ajorni per alguns dies la seva tornada a Londres, per donar una segona i última audició en el concert anunciat per a demà, dissabte, al Gran Teatre del Liceu.

La gran pianista executarà, acompanyada de l'orquestra, el magnífic "Concert en la menor", de Schumann, i demés quatre obres de piano sol. La nova d'aquesta segona audició ha estat molt ben acollida, així és que no hi ha dubte que dissabte el nostre Gran Teatre s'omplirà de gom a gom.

Secció Marítima

Moviment marítim

Vaixells entrats

Vapor espanyol "Santa Rosa", de la mar, amb peix. Amarrat moll de Llevant. Consignatari, Mariés.

Vapor espanyol "Polar", de Las Palmas amb fruites. Amarrat moll d'Espanya E. Consignatari, Argimbau.

Vapor noruec "Vard", de Sant Pere de Pinatar, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona, S. Consignatari, Mac Andrew.

Vapor espanyol "Ramón", de Carthagena amb càrrega general i 20 passatgers. Amarrat moll d'Espanya W. Consignatari, Ramos.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", de Palma, amb càrrega general i 130 passatgers. Amarrat moll de les Drassanes. Consignatari, Companyia Transmediterrania.

Vapor suec "Hemland", de Rangvon, amb càrrega general. Amarrat moll de Sant Bertran. Consignatari, Emberg.

Vapor espanyol "Santiago López", d'Aviles, amb carbó. Amarrat moll de Ponent N. Consignatari, Argimón.

Vapor espanyol "Vicente La Roda", de València, amb càrrega general i 219 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Trans mediterrània.

Vapor espanyol "Tito", de la mar, amb peix. Amarrat moll de Llevant. Consignatari, S. A. de Navegació i Pesca.

Vapor espanyol "Bellver", d'Alacant i escales, amb càrrega general i 70 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari, Companyia Trans mediterrània.

Vaixells despatxats

Vapor espanyol "Ramón" amb el seu equip, cap a la mar.

Vaixells sortits

Vapor espanyol "Terra-Nova", amb el seu equip, cap a la mar.

Vapor italià "Giovanni Battista", de trànsit, cap a Tarragona.

Vapor italià "Flaminia", de trànsit, cap a Lisboa i escales.

Vapor espanyol "Jorge Juan" amb càrrega general, cap a Mahó.

Vapor espanyol "Ramón", amb el seu equip, cap a la mar.

D'ESPORTS

FUTBOL

Els vinents partits internacionals

EL C. D. EUROPA

En l'exprés de França arribaran aquesta tarda els jugadors professionals anglesos que integren el primer equip del Birmingham, que jugarà diumenge i dilluns contra l'Europa.

L'expectació que hi ha per veure el joc del famós equip és lógica, essent molt gran la demanda rebuda de localitats.

Entre els anglesos que vénen figuren F. Womack, R. Dala i J. Crosbie, tots ells internacionals de l'equip "pross".

No hi ha dubte que per als nostres amateurs seran dos dies de forta emoció.

L'equip del Birmingham serà el següent:

Tromelling, Womack, Ashurst, Jones, Hunter, Daws, McClure, Barton, Liddle, Dale, Harwey, Crosbie, Rawson, Bradford, Linley i Lane.

EL F. C. BARCELONA

L'Ilford, de Londres, que lluitarà diumenge i dilluns contra els blaugrana, pertany a la Lliga del Yothmian, de la qual ha estat campió en diverses ocasions. En el campionat d'enguany s'ha classificat en quart lloc, havent jugat 26 partits, dels quals n'ha guanyats 11, perduts 8 i 7 empats, amb 57 gols a favor seu i 38 en contra.

Compta ara l'Ilford amb una magnífica línia d'atac; la seva brillant actuació de l'any passat no hi ha dubte que es repetirà aquests propers dies, tenint en compte que ve reforçat amb elements del London Caledonians i dels Normand Nomads.

L'equip visitant estarà integrat per:

F. J. C. Blake, capità, A. R. C. Bayes, J. A. Gusway, H. J. Earl; E. Gilderson, C. Stapley, H. Collins, A. H. Robertson, F. Hulm, J. Randall, A. R. Nicholls, A. Sloan, J. W. Donaldson, H. E. Potter i E. F. Ford.

UNIO ESPORTIVA DE SANS

Novament serà possible als aficionats presenciar el superb joc de l'equip alemany Nurnberger F. Verein.

Aquest equip, que ja ens fou presentat per la mateixa Unió, és, sens dubte, un dels millors equips estrangers que han desfilat pels nostres camps. Enc que és equip de conjunt i practica un gran joc científic, poden admirar-se en ell grans individualitats, tals com Philipps i Lang, dos davanters que dominen la técnica del joc a la perfecció i demés posseeixen un fortissim xut.

L'equip de la Unió, per a aquests dos grans partits, s'ha preparat a consciència i no seria d'estranyar que la seva constitució ens oferis alguna sorpresa.

* * *

Per als partit que han de jugar els dos equips els dies 20 i 21 del que som, el Consell directiu de la Unió ha disposat que tots els socis dels altres Clubs federats puguin presenciar-los mitjançant unes entrades especials que es facilitaran amb la presentació del rebut del mes corrent i que es venddran a meitat de preu.

Es d'esperar, doncs, que amb aquesta facilitat que concedeix el Club organitzador, seran molts que acudiran a presenciar aquests partits, on el famós equip alemany farà segurament una altra bella exhibició del joc, que tant impressionà últimament.

RUGBY

L'EQUIP SELECCIONAT

El Comité seleccionador de la Federació Catalana de Rugby ha designat els següents jugadors perquè la representin en el partit internacional que el proper diumenge es jugarà a l'Hipódrom contra el Toulouse Lalande Olympique:

Valls, Badia, Fábregas, Blanquet, Casas, Reynard, Fernández, Andrade, Farrés, Arxemeni, Menéndez, Nello, Roig, Gummi i Artigas.

NATACIO

EL GRAN PREMI DE PASQUA

L'ordre del programa corresponent a aquesta solemnitat, que se celebrarà el vinent diumenge, al matí, en aigües del port, davant del Club Natació Barcelona, és el següent:

A les onze: Cursa de 30 metres infantil (reservada al C. N. B.).

A un quart de dotze: Cursa de 50 metres per a neòfits (reservada al Club Natació Barcelona).

A dos quarts de dotze: Cursa de 60 metres per a debutants (reservada al C. N. B.).

A tres quarts de dotze: Cursa de 60 metres per a debutants (inter-club).

A les dotze: Gran Premi Pasqua, 200 metres en línia recta, inter-club, per a totes les categories.

A un quart d'una: Partit final de water-polo. Challenge, Joan Barba.

El C. N. B. recorda que avui, dijous, és l'últim dia d'inscripció.

UNA CONFERENCIA

La donarà aquesta nit, a les deu, a l'Ateneu Barcelonès, tal com teníem dit, el reputat professor de cultura física i campió francès de natació En Paul Vasseur.

El tema "La natació i els seus estils pràctics en curses" és objecte de molta atenció entre els socis del Club Natació Barcelona i altres aficionats a aquest esport, majorment donada la reconeguda autoritat del dissertant.

BOXA

FEDERATIVES

A la darrera reunió general de delegats dels clubs federats van ésser elegits, per cobrir les dues vacants de vocal que hi havia a la Directiva de la Federació, N'Antoni Massip i el doctor En Francesc Climent.

També a la mateixa reunió van ésser designats els que en la Directiva de la Federació representen el Comité Regional, al qual ha estat encomanada l'organització dels campionats de Catalunya per a aficionats. La designació va recaure en els senyor Ramonet, Larruy, Casanovas, Comas i Climent.

A la Directiva de la Federació, davant del senyor Bautista, president de la Federació de Castella, van ésser llegits uns estatuts que, per reformar els actuals, seran proposats a la vinent assemblea general.

A la mateixa directiva va ésser homologat el repte que N'Anfós Cañizares ha al campió d'Espanya del pes ploma, Ramon Miró.

Noticiari dels Cercles

ESPORT CICLISTA CATALA

Per als dos dies de la pròxima Pasqua l'Esport Ciclista Català farà una excursió a les estribacions pirenenques de la Serra de Montgrony, sota el següent itinerari:

Sortida en el tren de les sis del matí per l'estació del Nord fins a Ripoll, i des d'aquest punt, i per carretera, se continuarà fins a Campdevànol per a visitar les rascates i corbes, pernoctant a la Pobla de Lillet.

Al següent dia es visitarà les fonts del Llobregat i la installació de la Companyia "Asland", al Clot del Moro, retornant a la tarda a Ripoll per prendre el tren i arribar aci al vespre.

Són molts els ciclistes que es preparen per efectuar aquesta excursió i bells recons de la serralada pirenenca.

Les inscripcions es reben a la Secretaria de l'Esport Ciclista Català.

SOCIETAT D'ESPORT BASC

Partits que han de jugar-se al Frontó Comtal:

Diumenge.—Primer partit, a les onze del matí: Roigs: Larrasendi-Escudero (P.); Blaus: Escudero (E.)-Amat.

Segon partit, a les dotze:—Roigs: Balet-Bo (J.); blaus: Samsó-Palmada.

Dilluns, a les dotze:

Roigs: Rigau-Más; blaus: Bo (A.) Barguenyó.

DE L'AUTODROM

Sabent que l'estimat corredor Bordino, gran conreedor dels Autòdroms americans i guanyador de les curses de Monza el setembre passat, ha quedat molt ben impressionat pel traçat de la pista, que com saben els nostres lectors està construint-se entre Sitges i Sant Pere de Ribes, assegurant que aquest serà l'Autòdrom més emocionant del món.

Sabem també que l'esmentat "as" del volant espera verificar en el seu dia la prova oficial sobre el Fiat, assoliint la màxima velocitat que permet el rendiment del seu poderós motor i pujant, per fi, als extremis dels peralts de 11 metres d'altura en els viratges, construïts amb una inclinació de 60°.

EXCURSIONISME

LA IV CURSA DE MUNTANYA

L'itinerari d'aquesta prova (anvi i marxa llaus) organitzada per la Secció Atlètica de l'Agrupació Excur-

Acció Catalana

Es editada la nova fulla volant de propaganda nacionalista

L'ESTRALL EN LES ANIMES

Les demandes s'hauran de dirigir a les Oficines de la nostra organització (Trafalgar, 14, entresol), pregant-se a les entitats i amics de fora de Barcelona que les facin preferentment per mediació de recader.

Preu: 1 pesseta el centenar

sionista "Catalunya", ha estat fixat com segueix:

Badalona (sortida per la carretera de la Conreria), Conreria (quatre camins), Vallromanes (església), Sant Mateu (ermita) i Masnou (arribada al camp d'esports). A cada punt intermig hi haurà un control fix per al qual hauran de passar tots els concursants.

A la llista de premis cal afegir-hi els següents: Un de la casa Bosch i Companyia (Anís del Mono) i un altre del senyor J. Cardona.

* * *

El Grup Excursionista "Canadenc" ha projectat dues excursions per als dies 19, 20 i 21, sota els següents itineraris:

1.r: Barcelona, Figueres, La Junquera, El Perthús, Le Boulou, Perpinyà, Villefranche, Vernet-les-Bains, Abadia de Sant Martí del Canigó, Odeillo, Font-Romeu, Mont-Lluis, Saillagouse, Llivia, Puigcerdà, Barcelona.

2.r: Barcelona, Guardiola, Bagà, Fonts del Bastareny, Pobla de Lillet, Fonts del Llobregat, Castellar de n'Huch, Santuari de Montgrony, Banys de Ribes, Barcelona

* * *

Les vinents festes de Pasqua l'Agrupació Excursionista "Júpiter" realitzarà una excursió a Camprodón, Setcases, Xalet-refugi d'Ull de Ter, Nou Creus, Santuari de Núria, Ribes i Ripoll.

Sortida: el dia 19, a un quart de sis de la tarda, de l'estació del Nord.

* * *

La Secció d'Esports i Excursions de la Joventut Nacionalista Pau-Claris, per als dies 20 i 21 (segona Pasqua) farà una excursió a Montserrat, Sant Jeroni, Sant Joan, Santa Cecília i Bruch.

Sortida: Pel Baixador del passeig de Gràcia, a les cinc del matí.

* * *

Els socis protectors del Grup Excursionista "Marathon" faran una excursió a Sant Feliu de Pallarols, la Salut, el Far, Rupit i Olot, visitant els volcans d'aquesta última ratut.

* * *

El Foment Exursionista de Barcelona, amb motiu de la benedicció del seu banderí farà una excursió a Calaf i Torà.

Lloc de reunió: a les quatre de la tarda del dia 19, a l'estació del Nord.

* * *

El Grup Excursionista "Terra Endins" celebrarà els dies 20 i 21 del corrent una excursió a Manresa, Berga, Pobla de Lillet, Castellar de N'Huch, La Molina, Puigcerdà i Bourg-Madame, retornant per Ribes de Fresser, Campdevànol i Ripoll.

Punt de reunió: Estació del Nord, a dos quarts de sis del matí, del dia 20.

* * *

Avui, divendres, a les deu de la vetlla, tindrà lloc al Centre Excursionista de Catalunya la continuació de la conferència que el doctor M. Farras dóna sobre el tema "Un viatge per Europa", resumint el viatge en auto des de Bruselles a Londres.

DE FORA

MATARÓ

Al camp de l'Iluro E. C. jugaren els primers equips de l'Hospitalenc i del Catalunya, de les Corts, que es disputaren la Copa Iluro. El partit fou abundós en incidents i retrasades. No obstant, hi hagué moments que s'admirà un bonic joc. Al finalitzar s'observà un marcat cansaneri de les files del Hospitalenc. Guanyà el Catalunya per 3 gols a 2.

—Al camp del C. E. Mataró se celebrà un partit entre una selecció dels clubs Catalunya, de Les Corts, i el Mataró. Després d'un interessant encontre vencerem els forasters per 4 gols a 1.

—El primer equip de l'Iluro E. C. va trasladar-se a Sant Feliu de Guixols per celebrar un encontre amb el primer equip de l'Ateneu Esportiu de Sant Feliu. Després d'un partit molt renyit guanyaren els local per 3 gols a 2.

—També per 3 gols a 2 guanyà el C. E. Mataró a la Unió Esportiva de Figueres, al camp de la Unió. El partit sigué molt interessant, entusiasmant-se el públic que presencià l'encontre.

—Per als dies 20 i 21, Pasqua, hi ha anunciats dos grans partits entre l'equip txecoslovac S. K. Moràvia i el primer team de l'Iluro E. C. Regna gran espectació.

L'AVIACIO AMB PETIT MOTOR
BARBOT ES PROPOSA REALITZAR AMB UNA SOLA ESCALA EL TRAJECTE NOVA-YORK-XICAGO

París, 17. Interrogat sobre la tournée que ha d'efectuar avial a Nordamèrica en el seu avió de petit motor, ha declarat l'aviador Barbot que es proposava realitzar amb una sola escala el trajecte Nova-York-Xicago, o siguin 1,500 quilòmetres.

Després tornarà a Anglaterra, per intentar obtenir el premi del "Daily Mail".—Radio.

EL CAMPIONAT DEL MON DE BILLAR :: SURT VENCEDOR EL CAMPIO BELGA, EL QUAL EN LA PARTIDA FA 170 CARAMBOLES SEGÜIDES

París, 17. — Anit passada es celebrà la partida final del campionat del món de billar (amateurs), al local de la federació francesa de billar. Es disputaven el campionat Crarles Faroux, campió francès i Teodor Moons, campió belga, que en un torneig recent havien guanyat cadascun cinc partides de sis.

La partida final fou a 500 punts, guanyant Moons, el qual deixà Faroux a 427. La millor sèrie de Moons fou de 170 caramboles i la millor de Faroux de 107.—Radio.

Gran quinzena anglesa
organitzada pel
F. C. Barcelona
dies 20 i 21
ILFORD F. C.
DE LONDRES
Camp de Les Corts
a dos quarts de cinc

Notes del Port

Ahir, a un quart d'una de la tarda, arribà, procedent de València, a bord del canoner "Don Alvaro de Bazan", el capità general del Departament de Marina de Cartagena, almirall senyor Joan Carrasco. De seguida anà a bord per complimentar-lo el comandant de Marina senyor Ibarra, acompanyat de l'ajudant senyor Sanz.

El "Alvaro de Bazan" quedà amarrat de popa al moll de les Drassanes.

— Són esperats els vapors "Poeta Arolas", "Locrum", "Esmeralda", "Triton" i "La Guardia".

— Amb càrregament de cotó per a la Companya Trasatlàntica, arribà ahir el vapor Santiago López", el qual quedà en espera de la solució de l'actual conflicte dels descarregadors, amarrat al Sud del moll de Ponant.

Totes les misses que se celebraran demà, dissabte, dia 19, a la capella del Santíssim Sagrament de la santa església Catedral, de deu a dotze del matí, totes elles amb ofertori, s'aplicaran en sufragi dels

SENYORS SOCIS

de la

Cambra Oficial de la Propietat Urbana

morts durant l'any 1922

(A. C. S.)

La Cambra suplica i agraïrà vivament als senyors associats que se serveixin assistir als sufragis.

DE MADRID

Les responsabilitats Militars

Manifestacions dels generals Berenguer i Cabanellas

En "El Debate" i en "El Liberal" apareixen unes amples declaracions del general Berenguer, contestant a les manifestacions fetes pel coronel Riquelme.

Com que trametérem les d'aquest integralment, trameten avui també extenses les fetes per l'ex-alt comissari.

Diuen així:

L'opinió sap molt que jo no sóc amic d'acudir a la tribuna de la premsa amb declaracions.

He estat objecte de tota classe d'atacs i els he suportat per disciplina, sempre en silenci, però aquest cas de Riquelme ja no pot obtenir de mi nova renunciació.

Davant l'autoritat corresponent ha protestat del fet que, mancant a tota ordenança, el coronel Riquelme, separat per mesura governativa del comandament que exercia, acudis als periòdics per a, amb falsetats i calúmnies, prendre represàlies d'aquest fet absolutament legal en el seu fons i en la seva forma.

Em dol de portar aquests assumptes als periòdics, però comprenc que és necessari, no sols pel meu honor, sinó pel de tots.

En maig de l'any passat, i en virtut d'unes declaracions fetes sense el meu coneixement, al zoco del Jemmis pel general Sanjurjo, el cronista "El Tebib Arrumi" donava estat d'opinió a l'assumpte de la separació de Riquelme, del seu lloc, i del suposat pla que aquest havia tingut per anar a socórrer Mont Arruit.

Vaig haver de posar un telegrama al citat periodista, en el qual deia a tenor d'aquexa qüestió:

"Mai exposà al comaidament el seu propòsit ni sollicità de ningú que se li deixés acudir a Mont Arruit.

Després de molts mesos vaig informar-me per declaracions coronel periòdics que assegurava que volgué anar a demanar marxar a salvar la columna.

M'estranya moltíssim, considerant-ho impossible, no s'oferís llavors per a realitzar-lo o es presentés al comandament per intentar-ho, sobre el pla salvador que tenia.

Raons no havia pogut ni exposar aquexa acte conegut i demés estigués manca elements precisos operació tal importància."

En tot el que llavors vaig dir em ratifico avui.

Mai el coronel Riquelme em parlà del seu pla per socórrer Mont Arruit. Puc assegurar que tampoc parlà d'això a Cavalcanti. Aquest general, per tots conceptes digne i respectable, ho hauria posat de manifest en la Junta de generals, i no en parlà, sinyant amb tots els altres, i sense la més petita reserva, l'acta en la qual es declarava que no era possible arriscar-se a aquexa empresa.

Riquelme, com altres molts caps i oficials de Melilla, sostenen converses de cafè, que d'això no passaven, en les quals es possible que parlessin d'aquest pla.

La situació dels que sobrevisqueren a la derrota era lógic que els aconsellés adoptar aquesta actitud; però al comandament, al cap general, no se li feren oportunament manifestacions amb tal objecte.

Per desgràcia, jo no podia sentir-me en aquelles circumstàncies ni optimista ni aventurer. La nació m'havia confiat el seu suprem esforç i jo tenia el deure d'administrar-lo degudament.

Amb quatre o deu batallons anar a Mont Arruit hauria deixat entreveure la possibilitat d'un nou i ja definitiu contratemps i hauria portat per a Espanya el dia més trist i la situació més irremeiable.

Dir que hi havia aquests o aquells homes és inútil. Aquestes dades ni les pot desfigurar Riquelme ni pue desfigurar-les ja. Són coses oficials i fàcilment comprovables. Qui ha de fer aquesta comprovació l'ha feta ja i en el seu dia serà pública. Aleshores es veurà com en això Riquelme no diu la veritat com en altres coses.

El trist, el sensible, és que qui està per greus assumptes "sub judice" encara es permeti acudir a la premsa per ventilar qüestions greus i dient per això les més grans falsedats.

Els periòdics que han publicat la declaració de Riquelme davant del Jutge militar, prenent-la dels documents portats al Senat, podrien també prendre la del comandant senyor Barbero, que figura entre els dits documents, i en la qual es desment de manera categòrica el testimoni de Riquelme, puix el dit cap declara que fins després de rendit Mont Arruit no sabé res de l'ignorat pla salvador de Riquelme. I aquest és un dels testimonis que el citat coronel adueix.

No vol parlar d'altres per estar precisament l'un sota sentència greu i altres per no tenir prou autoritat per testimoniar, com no sigui per a justificar la seva pròpia conduota.

El propi Riquelme, en la seva declaració primera davant del general Picasso, no parla per a res del seu famós pla. Sols ho fa en ésser separat del seu lloc per desllealtat i falsos informes al comandament.

En suma; tot el que Riquelme sosté és fals.

La seva impostura és fàcil d'evidenciar; i, així, què es pot fer amb qui d'aquesta manera procedeix?

"El Liberal" afegeix a aquestes declaracions unes altres del general Cabanellas, que estava present al diàleg que el general Berenguer sostingué amb el periodista.

Diu el general Cabanellas:

—Ni jo ni cap general estikuérem informats que Riquelme tingués aquest propòsit ni aquest pla. En la Junta que celebràrem per estudiar la situació de Mont Arruit no s'aixecà ni una sola veu aconsellant d'intentar l'auxili, perque tot creguérem informats que Riquelde la plaça, la de les cabiles en rebel·lió i els elements amb que comptàvem, no calia intentar amb èxit l'auxili.

Recordo que vaig ser jo qui vaig proposar que es redactés i signés un acta amb aquest acord; i com que se m'objectà que no era necessari, perquè es tractava d'una reunió de militars i homes d'honor, que en tot moment sostindrien la seva paraula, vaig fer veure que algun de nosaltres podia caure en la lluita i que convenia que quedés el seu testimoni escrit en un assumpte tan greu.

Per això es feu l'acta, que per cert es redacta en absència de Berenguer, perquè aquest havia sortit a celebrar una conferència amb el Govern.

Respecte al que Riquelme diu dels moros amics que pretenia portar en socors de Nador, el general Cabanellas replicà:

—On eren aquests moros? Per què jo sé que pretenguérem portar ramxos freds als defensors de Nador amb elements indígenes i no trobàrem qui s'hi prestés.

Es més: els moros refugiats a Tres Forques hagueren de ésser desarmats el dia primer d'agost i precisament perquè així ho aconsellà Riquelme, que creia perillós tenir-los amb armes.

Igualment és una falsedat el dir que es podia comptar, per acudir en socors de Mont Arruit, amb el regiment d'artilleria d'a cavall, perquè aquest no arribà a Melilla fins després del dia 10 d'agost...

El general Berenguer, en les seves declaracions en "El Liberal" concreta els seus atacs al coronel Riquelme i diu: La conducta d'aquest no es pot atribuir a altra cosa que a una repressàlia que pren en contra meu pel fet d'haver-lo relevat del lloc.

Ho vaig fer perquè el general Sanjurjo m'ho demanà així, manant per escrit a Riquelme d'ésser desllealt al comandament, cosa que per la meva part jo ho vaig comprovar suficientment.

Adueix Riquelme com a testimonis que coneixen els seus propòsits el comandant Alzugaray i el tinent coronel Zegrí. Del primer un moviment general de commiseració m'impedeix parlar, ja que pesa sobre ell una de les més greus sentències dictada pel Consell de Guerra que entén en l'esdevingut a Annual. Respecte al segon testimoni, té una història militar tan coneguda, que no és necessari remarcar i ningú ignora que era un dels que, sense sortir al camp a batre's amb l'enemic, es dedicava a Melilla, des del primer moment, a fer campanya contra els seus superiors, creient seus dubte que amb això aconseguiria enredar la troca i alliberar-se del càstig als que desertaren de llurs llocs davant del deure.

El mateix Riquelme estava sancionat per delictes que se substanciaven contra el comandament del regiment de Corinyola, causa que crec feu sobresseïda, encara que no sé els motius.

El que passa és que la sumària instruïda contra Riquelme en virtut de concretes acusacions del general Sanjurjo, cada vegada pren pitjor caire, i sabedor d'això Riquelme, tracta, amb falsedats evidents, de disculpar el seu cas, desviant-lo cap als altres.

UN TELEGRAMA D'EN BURGOS MAZO

L'ex-ministre conservador senyor Burgos Mazo ha dirigit un telegrama al senyor comte de Romanones per saludar-lo com a futur president del Senat.

En aquest despatx expressa la seva creença i el seu desig que no es doni per acabada la primera etapa parlamentària sense que hagin estat depurades i liquidades les responsabilitats.

DILIGENCIES JUDICIALS

El jutjat militar, en compliment d'ordres rebudes, i per l'esclarriment de la procedència dels documents publicats aquests dies sobre qüestions militars, ha visitat les redaccions dels diaris que els publicaren, interrogant als seus directors.

UNA ALTRA CAUSA AL SUPREM

Ha entrat al Consell Suprem la causa instruïda i fallada a Melilla contra un oficial d'Intendència que tingué un càrrec en un establiment militar d'aquella plaça, per suposat delicte de frau.

Aviat passarà a Fiscalia per al seu estudi.

EL LLIBRE D'EN BERENGUER

Demà o passat-demà es publicarà el llibre d'En Berenguer sobre la catàstrofe del Marroc. En aquest es parla de l'amistat de l'autor amb En Silvestre i es tracta de demostrar que l'ofensada de la Comandància de Melilla no fou conseqüència de la caiguda d'Abaran.

Es fa un detallat quadro de la *catàstrofe* d'Annual, descrivint el pànic que es produí a l'exèrcit i la desastrosa retirada fins el complet esfondrament.

Justifica, en la forma ja coneguda, els seus passos de prudència, després de la catàstrofe i publica el telegrama que li dirigí el ministre de la Guerra, comentat amb les apreciacions.

Esmenta la conferència de Pizarra, els preparatius per a l'operació d'Alhucemas i al desistiment de la mateixa després d'arribar al poder el Gabinet Sánchez Guerra, així com els propòsits d'aquest de repatriar a data fixa 20.000 homes.

Ocupa llarg de 188 o. eracions sobre Taforó i de les vides que costaren, entre elles, la d'En González Tablas, i de com l'exèrcit, malgrat d'ésser el vencedor, fou humiliat amb el pacte amb el Raisuni. Regà ja aleshores el protectorat civil, que el mateix Berenguer es proposava estendre a les altres zones.

LA PREMSA I EL INCIDENT BERENGUER-RIQUELME

El diari "Informaciones" que aquests dies ha publicat els documents lligats a la detenció d'En Riquelme davant el Suprem i el capítol de cartes del general Aguilera, diu aquesta nit que la seva publicació no ha obeït a cap campanya d'En Riquelme, i sols ha perseguit l'objecte d'informar degudament al públic.

Per demés, no s'explica l'estranyesa de les autoritats militars si venen publicant tals documents, que no són reservats, i que s'ha permès, sense cap objecte, que es publiquessin per E. Berenguer, tendenciosament als diaris, les contestes que feu a les preguntes que li formulà el jutge instructor sobre la seva actuació al Marroc.

"Heraldo" posa en boca d'un amic d'En Berenguer aquestes paraules sobre els plets que se li fan: All comissari:

Deixar que la justícia obri llur moment, solamente, especialment, perquè ell no i ni que el Suprem ni cap tribunal al pugui condemnar; però si es tracés al Senat d'embolicar-lo amb llitels malles i malliar-lo públicament, sabria Espanya la veritat de tot l'esdevingut.

Allavors sí que el general farà mi va i tot, i caigui qui caigui.

UN R. D. DE FINANCES
L'IMPOST D'EMBARCAMENT I DESEMBARCAMENT

La "Gaceta" publica un Reial decret-llei-ordre, la part dispositiva del qual diu així:

"De conformitat amb la proposta del ministre d'Hisenda i d'acord amb el meu Consell de ministres, vine a decretar el següent:

Article primer.—Les tarifes establertes pel Reial decret de 2 de setembre de 1922, en ús de l'autorització contingada en la llei de 2a de juliol anterior, queden modificades respecte a l'embarcament i desembarcament de viatgers per mar en la forma següent:

Cabotatge.—Zona Nord, Sud o Llevant: luxe, pesseles; primera, 2; segona, 1; tercera, 0'50 pesseles.

Zona Nord a Sud o Sud a Llevant o vice-versa: luxe, 4'50; primera, 3; segona, 2; tercera, 1.

Zona Nord a Llevant o vice-versa: 6, 4'50, 3 i 1'50.

Gran cabotatge.—Mediterrani a costa d'Africa: 8, 6, 4, 2.

En altre ports europeus: 10, 8, 5, 2.

Alturar:35, 25, 15, 5.

Les classes intermèdies denominades preferents satisfaran l'impost d'immediata amb el 50 per 100 de recàrrec, considerant-se la primera preferent com de luxe.

Article segon.—Les noves tarifes començaran a regir el dia primer de juny pròxim, tant a l'embarcament com al desembarcament de viatgers, havent d'adoptar les companyies de navegació les mesures corresponents en relació amb els preus dels passatges.

Article tercer. — El Govern donarà compte a les Corts del present Decret.

Donat al Palau, a 15 de maig de 1923.—Alfons. — El ministre de Finances, Villanueva."

PRELUDIS PARLAMENTARIS
EL TRIBUNAL D'ACTES HA DICTAT LA PRIMERA SENTENCIA

El Tribunal d'Actes del Suprem ha començat a donar sentències a les actes protestades començant per la d'Almagro, anullant la proclamació del candidat romanonista senyor Ugarte, al qual defensà el senyor Morote, i proclamat el candidat contrari, marquès d'Ucles de Santillana.

El veredicte ha estat molt comentat, puix de continuar el Suprem en aquesta tesitura, podria fer variar el resultat de les eleccions.

LA DURADA DE LES CORTS

Diuen alguns ministres, i ho afirmen terminantment, que les Corts estaran obertes fins als últims dies del mes d'agost.

VISTA DE L'ACTA DE VILAFRANCA

Entre les vistes d'expedients electorals davant del Tribunal d'Actes protestades del Suprem, que la "Gaceta" anuncia avui per a dissabte vinent, a les tres de la tarda, figura la de Vilafranca del Penedès.

UNA OPINIO SOBRE ELS PARLAMENTARIS REGIONALISTES

"La Correspondencia de España" recull els acords dels parlamentaris catalans, i diu:

Afegim a co que diu "La Veu de Catalunya" que els acords dels regionalistes constitueixen, a més a més de la seva significació fonamental, una oportuna habilitat davant la fundada presumció de l'èxitpit de desprestigi en que han d'esfondrar-se les noves Corts.

Podrien ser aquestes el paral·lamps de possibles esdeveniments d'incalculables conseqüències. Per obra i gràcia de l'actual Govern quedaran desemparades, indefenses, Espanya i la Corona a la vegada.

LA QUESTIO DEL MARROC
UN GENERAL DEMANA QUE SE SUPRIMEIXIN LES PETITES POSICIONS

"El Debate" publica aquest telegrama:

"Larrax, 14. — S'adressà al general en cap per tal de dirigir-se en el cas que no s'prengui la supressió de petites posicions, que considera innecessàries.

Amb la dita supressió es facilitaria el regrupament de tropes i s'evitaria co que ara passa, que les unitats estiguin esmerçades en petits destacaments, amb gran dany de la instrucció i del bon esperit de les tropes.

Actualment a la zona de Lergaix hi ha 145 posicions i per a la seva guarnició son necessaris tots els batallons que vingueren de la península amb motiu de les operacions.

D'aquestes posicions algunes estan distants de quilòmetres de la base de proveiment, la qual cosa, a més a més d'ésser costosa, resulta molt perillosa en períodes de pluges o de grans calors."

Als centres oficials es desmentiren el propòsit del general Gil Yuste, tot i dir que aquest, com el seu company general Nieto, portes un periodo de gran activitat, visitant destacaments, reorganitzant posicions i inspeccionant els campaments.

Quan ho creguin convenient informaran detalladament al gabinet militar de l'Alta Comissaria, que resoldrà amb l'Alt comissari i d'acord amb el Govern les modificacions que es considerin pertinents.

NOTICIES DE MELILLA

Aquest matí es feu comboi a Tizzi-Azza i posicions pròximes i al tornar l'enemic féu foc des de lluny, tocant un projectil el comandant Figueres, del Terç, que s'havia detirat amb la força a Peña Quirante. Una bala li travessà el pit, i com quedés immòbil, per efecte del colapse, se'l oregué mort en el primer moment.

Després de curat es reanimà i fou portat a l'infermeria de Dar Drius, on ha quedat per no estar en condicions de trasladar-lo a la plaça. De Figueras havia estat capità en la policia indígena, ingressant últimament al Terç.

— En les primeres operacions que es realitzin es faran experiències amb auto-erugues. Un d'elis té instal·lat un campament complert amb telegrafia i telefonia sense fils. Per mitjà d'un dispositiu general, es reduïx extraordinàriament el material i els operadors. S'utilitzaran també per a la direcció de canons, transport de materials i evacuació de ferits.

— S'ha rebut la concessió de la medalla militar per a caps, oficials i soldats.

— Pels enginyers militars es construirà un cementiri prop del campament de Dar-Drius.

— El nou Amalat del Rif, creat pel Maghzem, i que fa poc s'ha inaugurat a Tafersit, funciona d'aquesta manera:

Si les circumstàncies ho demanen primer, hi haurà una crida a l'ordre i sot. missió voluntària al Jalifa. En segon lloc ve l'acció de les forces jalifianes per a imposar l'autoritat del Maghzem, i, finalment, si els rebels no acaben cap dels dos anteriors procedments, actuaran les forces espanyoles d'una manera decisiva i violent, si els maghzemians no logren imposar-se.

EL COMUNICAT

Diu que no passà res de nou en el territori del protectorat.

Darrera hora

EL CURS DE LA VAGA

Com hem dit a la secció corresponent, ahir el vespre es reuniren al Govern Civil, sota la presidència del governador, una comissió de patrons dels ramsafectats per la vaga. L'entrevista fou llarga, acabant més tarde de les onze de la nit.

Segons sembla, tampoc va arribar-se a la solució definitiva del conflicte. Ho prova el fet que el senyor governador, sense preocupar-se poc ni gens que el públic té un interès grandíssim en conèixer l'estat del conflicte, en acabar la reunió va anar-se'n a sopar, retirant-se després a les seves habitacions sense deixar cap nota oficiosa per a la premsa, com semblà seria el més natural en el cas present.

A mitja nit el nostre reporter va ésser al Govern Civil i un dels secretaris li digué que no tenia ordre de fer cap nota, i sabia res del resultat de l'esmentada reunió.

Anit passada s'han vist en diferents indrets de la ciutat uns homes amb carros—com els que usaven antigament els escombriaires—recollint els munts d'escombraries apilades pels carrers. Intentàrem parlar amb algun d'aquests homes—que per les maneres de treballar es veia clarament que eren de l'oficis—i tenien autorització del sindicat per treballar, però respongueren amb paraules tan vagues que no pegueren saber si és que realment tenien permís oficialment per treballar o bé ho feien per amor a l'ofici i reposant-se al que pogués passar-hi.

Les impressions recollides a darrera hora són que la solució del conflicte ha sofert un retrocés. De les dres bases proposades pels obrers, els amos n'han acceptat dues i la tercera que, segons sembla, fa referència a l'admissió dels obrers acomplaïdors, és la que impedeix arribar a la solució desitjada, ja que els patrons no volen accedir-hi.

No vol dir això que el conflicte estigui pitjor, també que està estancat, car les entrevistes continuaran avui i no s'ha perdut encare l'esperança d'arribar a una solució satisfactòria.

Aquestes són les referències que han pogut recollir, sense que cap, però, es d'caràcter oficial.

Malgrat els escombreriaires esporàdics que hem dit, les escombraries seguiren acumulant-se pels carrers de la ciutat, en algunes dels quals formen una verdadera escuba de immundícies, desprenent una pudor insoportable, i el governador i totes les altres autoritats no han sabut trobar encare la manera de solucionar aquest problema d'higiene que es una terrible amenaça per a la salut dels ciutadans.

DE MADRID

ATEMPTAT A UN EX-GOVERNADOR?

Madrid.—Circula insistentment el rumor que aquesta nit s'ha rebut a Madrid un telefonema de León, dient que l'ex-governador de Bilbao, afiliat al partit conservador, senyor Reguera, ha estat objecte d'un atemptat.

El senyor Reguera s'havia distingit durant la repressió del sindicalisme en la capital de Biscaia.

La notícia, però, no ha estat confirmada.

ELS ESPECTACLES

TEATRES

Teatre Català Romea

Telèfon 3500 A. Comiat de la companyia catalana. Avui, divendres, tarda, a les cinc i a dos quarts de deu nit, el dos grans èxits d'En Sagarra, **El foc de les ginesteres** i **Camp d'una nit d'istiu**. Demà, primera de **Robinne Alexandre**, **LA RENCONTRE**. Es despatxa a comptaduria.

TIVOLI

Companyia de sarsuela i opereta **Pinedo-Ballester** del **Teatre de la Sarsuela, de Madrid**

Avui, divendres, tarda, no hi ha funció, per donar lloc a l'assaig general de **La estrella errante**. Nit: **Manolita la Peque, La Monteria**, per Llorett i estrena a Espanya de la sarsuela en 1 acte i 3 quadros, música de l'eminent baríton i compositor Josep Lluís Lloret, **LA ESTRELLA ERRANTE**

Teatre Novetats

Temporada d'istiu 1923

Gran companyia còmico-dramàtica del **Teatre Lara de Madrid**

Director d'escena

RICARD SIMÓ-RASO

Quinzena obert l'abonament. Onze funcions de moda, a preus, dineres i diversos.

Debut, 2 de juny de 1923

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil i grans espectacles de **SANTPERE I BERZA**

Primera setmana.

ASSUMPCIO CASALS

Avui, divendres, dia 18 de maig. Tarda, a les 3 i 6 i nit. NO HI HA FUNCIÓ per muntar el decorat i assajar la grandiosa obra **CLAVE** que s'estrenarà demà, dissabte, nit.

Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de tres: **Els ibera un pals**, el **Petit Pallaresa**, el **C. Nit, estrena CLAVE.**

Teatre Victòria

Direcció de F. Vallejo i Francesc Vidal i maestros Blai i Giménez. Avui, divendres, 18 de maig, tarda, a dos quarts de cinc, el popular sainete **Pepe Gallardo**. **Molinos de viento**, per Pilar Bugatto, Lluís Moreno, Ramírez, Vidal, etc. 3, La revista **Ja soc aquí "Ilandu"**. Text, interpretació. Nit, a tres quarts de deu, 1, La sarsuela en 3 actes **El sacristán de Santa Rita**. 2, Estrena de l'opereta en un acte i tres quadros, d'Alfons Vila del Hierro, música dels maestros Gimenez i Giménez, **La loca juventud**, protagonitzada per la companyia.—Dissabte i diumenge, els millors cartells de temporada. Molt assaig del popular primer acte **Ferran Vallejo.**

Teatre Nou

Companyia de sarsuela de FREDERIC CABALLE. Avui, divendres, 18 de maig de 1923. Tarda, no hi ha funció, per a donar lloc a l'assaig general de l'obra dels senyors Domènec Montó Serrano i Ortiz de Zàrate i Francesc Palos, **Promesa real**. Nit, a dos quarts de deu. 1, **Manolita la Peque**. 2, Estrena a Espanya del conte infantil dels senyors Domènec Montó Serrano i Ortiz de Zàrate i Francesc Palos, **Promesa real**. 2, L'obra de gran èxit de Josep Ramos Martín i Jacint Guerrero, **La montería**, per Lluró, Saus, Caballé i Díaz.—Demà, dissabte, tarda, a les 4'30. Gran matinée de moda. **La cançó de la Rambla, La montería**. Nit, a les 9'45, **La cançó de la Rambla, Promesa real i La montería.**

Principal Palace

Companyia d'operetes i revistes del

Teatre Reina Victòria, de Madrid

AVUI, DIVENDRES,

a les deu de la nit,

ESDEVENIMENT TEATRAL

I **ESTRENA**

a Barcelona del divertit vodevil en tres actes, d'Hennequin i Veber, adaptat del francès per J. J. Cadenas i Gonzàlez del Castillo, amb música del mestre Vives,

EL MINISTRO GIROFLAN

prenent part en la interpretació **Francisca Torres, Laura Pinillos, Rosa Fontana, Josep Moncayo** i altres principals elements de la companyia.

2 **ESTRENA**

del magnífic quadro de la revista **El príncipe se casa**, descongelat en aquesta ciutat.

Las cuatro estaciones

Teatre Còmic

Dissabte, dia 19 de maig de 1923, tres-centena de la temporada d'estiu. **DEBUT de la gran companyia de sarsuela, opereta i revistes** dirigida per **Enric Beut**. Vistosos decorats i indumentaria. **Ricard Sendra i Josep Espelta**. Reassumint del teatre clàsic espanyol. Nit, a tres quarts de deu: Primera sarsuela en tres actes **Las campanas de Carrión**, per les notables tiples ligeres Pérez, Sorribarba i Garcia i els senyors Corts, Beut (E. i M.), Espelta, Serra, primer acte de la sarsuela **El diablo en el poder**, per les primeres tiples senyoretes Gimenez, Garcia i Sorribarba, els senyors Beut (E. i M.), Espelta i Garcia. Seguirà el conte infantil nou per a gran obra, fastuosa presentació. Diumenge i dilluns, tarde i nit, grandiosos festivals.

Gran Teatre Espanyol

Dissabte, 19 de maig. Nit,

Estrena sensacional

CLAVÉ

Narració anecdòtica de la vida del gran ciutadà, en un proleg, tres actes i 16 quadres, original de **Joaquim Montero**, amb la cooperació dels **Chors de Clavé** i il·lustracions musicals del mestre **Foix**.—Títols dels quadros. — Proleg: Al postal de Santa Maltrona (1851).—Acte I, Plaça del Redó (1851). Mort d'En Clavé (1861). Jardí de la Ninfa (1853). Capitania General (1854).—Acte II: Al taller d'En Palmera (1860); Un balcó a la Rambla, La rúa (1860). El Pla de Palau. Arribada dels voluntaris.—Acte III: Un assaig als Camps Elisis (1872). El rei Amadeu davant del cadàver del general Prim; L'abdicació (1873). El 3 de gener de 1874, Mort d'En Clavé (1874), L'apoteosi (1923).

Grandiosa marxa choral, dirigida pel **Nét d'En Clavé**. Nombrosa comparsseria. Banda de cornetes. Decorat nou dels senyors Bulbena i Girbal, Batlle i Amigó i Valero Zabala. Presentació, estupenda. Vestits Malatesta.

TEATRE DE NOVETATS

Inauguració de la temporada de cine. Dissabte, dia 19, tarda, a dos quarts de cinc. **Nit,** a dos quarts de deu. 1, La xispejant pel·lícula **El vèrtic**, pel gran Harold. 2, El més gran esdeveniment cinematogràfic de la temporada. A benefici del públic es projectaran íntegres les dues jornades de la sentimental pel·lícula **EL COMTE DE CHAROLAIS**. Protagonistes: **Eva May i Vilhelm Dieterle.**

Teatre Català Romea

Telèfon 3.500 A.

Dia 19 maig, **Gabrielle Robine et Alexandre** en **LA RENCONTRE**

Dia 20 maig, **Gabrielle Robine et Alexandre** en **TERRE INHUMAINE** de François de Curel

Dia 21 maig, **Gabrielle Robine et Alexandre** en **DEMI-MONDE**, de Dumas (fill)

Dia 20, tarda, a les cinc, **La rencontre**. Dia 21, tarda, a les cinc, **Terre inhumaine**. Es despatxa a comptaduria.

TIVOLI

Avui, divendres, estrena sensacional

LA ESTRELLA ERRANTE

Llibre d'Armand Oliveros, música de l'eminent baríton i gran compositor

JOSEP LLUIS LLORET

Protagonistes:

Pinedo - Mir - Ballester - Vendrell - Bori

Dirigirà l'orquesta JOSEP LLUIS LLORET

Gran Teatre Espanyol

Dissabte, 19 maig

ESTRENA

de la narració popular anecdòtica de la vida d'un gran ciutadà, portada a l'escena catalana, dividida en 3 actes i 16 quadres, original d'en Joaquim Montero.

CLAVE

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia GUELL - TUDELA - ASQUERINO - CORTES

(Telèfon 4134 A)

Avui, divendres, popular, tarda, a les cinc:

EL VATICINIO o S. S. S.

Nit, a les deu:

LA LOCURA DE DON JUAN

Dissabte, nit, estrena:

La señorita sin nombre

Avui,

EL GRAN RAYMOND

per deu únics dies al

Teatre Català Romea

Teatre Victòria

Cada dia l'èxit de la temporada

JA SOC AQUI (Nandu)

Triomf sorollós de Vallejo, Galceran, Salut Rodríguez i les altres principals parts de la companyia.

Teatre Barcelona

Telèfon 314 A

COLISEU DE VARIETATS

Temporada 1923-24

Avui, divendres, tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a les deu. Projecció de grans pel·lícules. Les celebrades atraccions **Gabriel Lordy**, mandolinista. La gentil ballarina **Margarida Díaz**. Debut dels originals **TAKKA-TAKKA YOGATARO** cants i danses javanesos. El popularíssim **SANZ - SANZ - SANZ** i grandiós èxit de la simpàtica cançonetista **MARIA TUBAU**

Demà, dissabte, **debut** dels *famosos barristes* **Los Poppescus.**

ELDORADO

Gran companyia de sarsuela i opereta

ZUFFOLI-PESA

Avui, divendres, tarda, a les cinc. La celebrada opereta en tres actes, de Leo Fall, **LA MUJER DIVORCIADA — Fastuosa presentació**. **Gran èxit de la companyia**. Nit, a les deu. Reestrena de l'opereta en tres actes, de Leo Fall, **La rosa de Stambul** debutant el celebrat tenor JOSEP GOULA

Demà, dissabte, tarda, **La Rosa de Stambul**. Nit, **La mujer divorciada.**

CINEMES

Saló Catalunya

Avui, divendres, moda. Darrers dies de l'èxit més gran de Jackie Coogan, deliciós de Charlot: **Criquitin hostelera**, veritable succés mundial. Extraordinari: **Cada pend la dissa**, per Alice Joyce. **Tomaset entre bestiaris**, documental. Pathé, la gran revista de Pathé **Nanuk l'esquimal**, gravada expressament a les regions polars inhabitables. Es mostra de paisatges i expressar i es scenes emocionants durant l'expedició. Es assumpte més interessant que s'hagi llançat.

Diana Argentina Excelsior

Avui, 5 i 6 **La filla indòmita; Els quatre diables voladors, Jimmy Samson l'aventurer, Amors al vapor, No beveu wisky**

KURSAAL

ARISTOCRATIC SALÓ

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

Avui, divendres, de sis a vuit, es despatxen butaques numerades per a la sessió especial de les sis del matinée, titulada: **Impressionisme**. Rarietat de la sil·lproducció mexicana.

ISABEL DE TUDOR

o

EL FAVORIT DE LA REINA

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia

Avui, divendres, tarda i nit, grans èxits. Les pel·lícules estrenades: **Una casa bolcada i Amors al vapor**. Segon capítol de la gran pel·lícula d'actualitat **Festes de la coronació de la Verge dels Desamparats a València**, cinquè i sisè episodis de la gran obra sèrie francesa.

LA FILLA INDOMITA

El colossal film de la marca Universal film **Sota dues banderes**, per **Priscilla Dean.**

Teatres Triomf i Marina

I CINEMA NOU

Avui, **La novella de lord Byson, El delirí de la velocitat, Matrimoni accidental, El mariner, La filla indòmita**, 3 i 4.

Palace Cine

GRAN SALÓ DE MODA

PROGRAMES SELECTES

Avui, divendres, grans sessions. EXIT de la pel·lícula còmica **Amors al vapor**. EXIT. Cinquena i sisena jornades de **La filla indòmita**. Segona edició del colossal film d'actualitat **Festes de la Coronació de la Verge dels Desamparats a València** i el film de grandiós interès

LA FILLA DELS DRAPAIRES

Monumental-Pedró-Walkyria

Avui, divendres, **Els perills del Yukon**, 11 i 12 episodis: **La tomba india**, tercera jornada: **Sota dues banderes**, per Priscilla Dean; **El diable amb faldilles, El nci d'En Fresquera**.—Diumenge, nit, **Els perills del Yukon, 13 i 14; La tomba india**, i última.

Cinema Princesa

Gran via Laietana. Avui, divendres, moda. **Esquivant el cop, Els perills del Yukon**, 9 i 10 episodis; **El premi gros**, per Wallace Reid. Ajuria: **La filla indòmita**, 3 i 4 jornades: **Fatty galant**, de broma contínua.

:: CONCERTS ::

Gran Teatre del Liceu

Dissabte, 19 de maig, a tres quarts de deu del vespre. Tercer concert de primavera per l'**Orquestra Pau Casals**, i última audició de la eminent pianista **Fanny Davies**. Programa: I, **Tercera simfonia** (Brahms). II, **Concert de Schumann**, per a piano i orquestra. **Toccata i fuga**, Bach; **Nocturn i estudi**, Chopin (per a piano solo). III, **Idilli de Sigfrid** (Wagner). **Obertura de Leonora número 3** (Beethoven). Es despatxa a comptaduria.

SALA ÆOLIAN

FILL DE PAUL IZABAL

Avui, divendres, 18 de maig, a dos quarts de sis, 522 audició. Gran concert, prenent-hi part el mestre **A. Laporta Astort** i una de les seves més avantatjades deixebles, que interpretarà obres de **Couperin, Handel, Schumann, Chopin, Grieg**, i el concert a dos pianos de **Mendelssohn**. I audició del Gran orgue.—Direcció artística: **F. Longàs**. — Invitacions com de costum.

MUSIC-HALLS

EDEN CONCERT

Asalto, 12. Telèfon 3.332 A. **El music-hall de les oares boniques.**—Avui, a dos quarts de **Marietina la yankee i la A. Bàrcena. Avia:** Els diumenges i dies feiners els preus seran: **tarda, 1'50.** Nit, cadires laterals, 2 pessetes. Demà, de 1 nit, a 4 matinada, el **Gran gol**. Entrada amb consumació. Tardes dies feiners, 1 pesseta. Nit, cadiros laterals, 2 pessetes. De set a dos quarts de deu i de una a quatre matinada, **Aperitif - Diner - Tango - Tzigans Tindall.**

-- ESPORTS --

Frontó Principal Palace

Avui, divendres, tarda, a un quart de cinc. Dos escollits partits de pilota a cistella. Nit, a un quart d'onze. Dos grandiosos partits a cistella. Primer, **Barrenechea i Urquidi** contra **Soto i Salsamendi**. Segon, **Frederic i Palau** contra **Oscar i Gastañaga.**

Carreres de Cavalls -:- Hipòdrom

Quart dia

Diumenge, 20 de maig.

Gran premi

A les 3 h. 30 m. Preus: Lliure circulació: 10 pessetes. Entrada general, 1'25 pessetes: de carruatges, 6'25 pessetes. Impostos compresos. Després de localitats: Taquilla teatre de Novetats. Centre de Localitats i taquilla Hipòdrom. Servei d'autòmnibus des de la plaça de Catalunya a l'Hipòdrom i viceversa. Preu, 1'50 pessetes trajecte. Servei de restaurant i bar.

Grans partits internacionals

Dies 20 i 21 maig

OLYMPIQUE

de Marsella

AVENÇ del SPORT

Camp de l'Avenç

A les 4'30 tarda

-- DIVERSOS --

PARC

El pròxim dijous, dia 24, **inauguració** de la **Pista de gel**, amb esmerat servei de cafè restaurant i salons especials per a banquets.

TURÓ-PARK

Deliciosos i aromatitzats jardins. Demà, dissabte, tarda, **inauguració de la gran exposició de cossos**. Nit, a les deu: **inauguració de la temporada d'hiver**. Funcionament de les noves atraccions i **gran castell de foques artificials**, per la casa Estapé i V. Ballester, de València. Servei especial d'Autòmnibus. Plaça Catalunya. Turó Park. Gran esdeveniment. **El salt de la mort**, per G. Baronne.

Un Minerva

15 HP. ha guanyat la gran carrera d'Estocolm a una velocitat de 132'3 km. per hora. Demaneu catàlegs Plaça Catalunya, 18. Automóbil Salon

El millor reconstituent

FORTOSINA

AVICENA

PREU: 4 PTES.

Substitueix l'oli de fetge de bacallà

De venda: Vidal i Ribas, Segalà, Casa Serra, Farmàcia Creu Roja, Vieses Ferrer i Companyia, i totes les bones farmàcies del món

Ferrocarril de Cremallera de Monistrol a Montserrat

SERVEI DE TRENS A PARTIR DEL DIA 19 DE MAIG DE 1923

En combinació amb la Companyia del Nord

TRENS ASCENDENTS

Barcelona (Nord) sortides	5'50	6'20	8'04	13'27	16'20
Montserrat arribades	8'49	9'30	10'45	16'18	19'15

TRENS ASCENDENTS

Montserrat sortides. . .	8'22	12'43	15'37	17'57
Barcelona (Nord) arribades. . .	11'15	15'27	18'15	21'15

En combinació amb els F. C. Catalans

TRENS DESCENDENTS

Barcelona (Magòria) sortides. . .	6'00	8'39	13'29
Montserrat arribades. . .	8'40	10'59	16'18

TRENS DESCENDENTS

Montserrat sortides. .	12'43	15'37	17'02
Barcelona (Magòria) arribades. .	15'08	18'26	19'20

(1) Aquesta trens només circulen els diumenges.

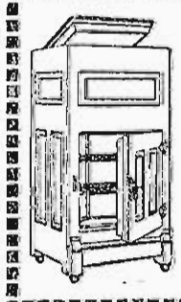

NEVERES

Marques: ALASKA, URALITA, AMERICANES, FOCA, OS, etc.

Gran assortit en tota classe de model·ls per a gelats, Pales per a granissats, Trenca-gels, etc.

Gran estoc en geladores de les més acreditades marques

Articles de superior qualitat per a cuina i taula

PREUS MOLT LIMITATS

V. SOCIATS RAMBLA DELS ESTUDIS, NÚM. 8

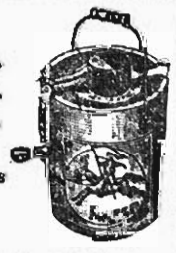

ANGLO-SOUTH AMERICAN BANK, LTD.

CASA CENTRAL : LONDRES -·- CAPITAL I RESERVES: Més de Lliures esterlines 13.000.000

Sucursals: Barcelona, Plaça de Catalunya, 9, Madrid, Bilbao, Vigo, Sevilla, València, París, Nova York (agencia), Bradford i Manchester

24 Sucursals a l'Argentina, Xile, Perú, Mèxic i Uruguai

CAIXES DE LLOGUER

GRANS MAGATZEMS

DE

MOBLES

Dormitoris Menjadors

PREUS BARATISSIMS

J. LOPEZ

44, CARME, 44 (Darrera de l'Hospital)

RAMON CADELLANS

S. en C.

Manufactura de Gèneres de Punt

Canet de Mar (Barcelona)

Planxa ondulada de 120 per 75 cm. Ptes. 7'50 m.2

ROCALLA

PER A TEULADES

Plaques de 40 x 40 cm. Ptes. 5'05 m.

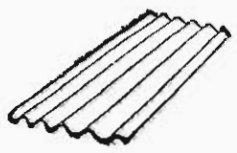

Materials armats ab amiant exclusivament

JOSEP ESTEVA I Cia.

Portal de l'Angel, 1 i 3 pral. :: Telèfon 3344-A

Fàbrica a Sarrià BARCELONA

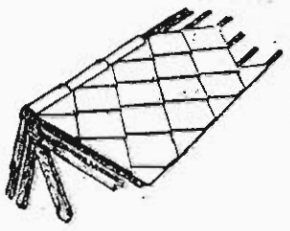

Unió d'Empresaris de Pompes Fúnebres, S. A.

Plaça Santa Anna, 24, 1.°. Servei Municipalitzat

CENTRAL: TELEFON 2480-A SUCURSALS:

Districte I Balboa, lletra P. Barceloneta. Tel. A. 1895.
" I Estafeta. Poble Nou, Wad-Ras, 236.—Tel. 238 S.
" VII Poble Sec, Campo Sagrado, número 24.—Tel. 3400 A.
" VII Sans, Canonge Piubernat, 10.—Telèfon 104 H.
" VIII Gràcia i Sant Gervasi, Menéndez Pelayo, 133.—Tel. 757 G.
Districte IX Sant Andreu, carrer Sant Andreu, número 201.—Tel. 264, S. M.
" IX Horta, Major, 27.—Tel. 99, S. M.
" X Sant Martí, Muntanya, 37.—Telèfon 234, S. M.
Hospital Clínic.—Tel. 332 G.
Sarrià, Reina Elisenda, 8.—Telèfon 107, H.

El públic pot utilitzar també els telèfonsde les Tenències d'Alcaldia i quarteretsde la Guàrdia Municipal.

LLEGIU LA PUBLICITAT, PROPAGUEU-LA

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A LES ANTILLES, MEXICO I NOVA YORK

El vapor **P. DE SATRUSTEGUI** sortirà de Barcelona el 25 de maig, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30 cap a Nova York, Havana i Veracruz.

El vapor **ALFONSO XIII** sortirà de Bilbao el 17 de maig, de Santander el 18, de Gijón el 20 i de Coruña el 21 cap a l'Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge per a Costa Firme i Pacífic amb trasbord a l'Havana.

LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFICO

El vapor **MANUEL ARNUS** sortirà de Barcelona el 10 de maig, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 cap a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Guaira, Puerto Cabello, Curaçao, Sabanilla, Colón i pel Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Mollendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaíso. Sortida de Valparaíso el 12 de cada mes, tornant per la mateixa ruta fins a La Guaira i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Càdiz i Barcelona.

LINIA DE BUENOS AIRES

El vapor **REINA VICTORIA EUGENIA** sortirà el 1 de maig de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Càdiz cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPON

El vapor **O. LOPEZ I LOPEZ** sortirà de Coruña el 21 de maig cap a Vigo, Lisboa i Càdiz d'on sortirà el 25 cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquest port el 31 cap a Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Manila, Hong-Kong, Sanghai, Nagasaki, Kobé i Yokohama admetent passatge i càrrega per els dits ports i per a altres indrets amb els quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escala abans indicats.

LINIA DE FERNANDO POO

El vapor **SAN CARLOS** sortirà el 15 de maig de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena i el 20 de Càdiz cap a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, altres escales intermèdies i Fernando Póo.

Ultra tots els indicats serveis la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York, ports del Cantàbric a Nova York i la línia de Barcelona a Filipines les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers als quals la Companyia dóna allotjament mol còmode i tracte esmerat, com ho ha acreditat en el seu dilatat servei. Tots els vapors tenen telegrafia sense fils.

STUDEBAKER

6 CILINDRES

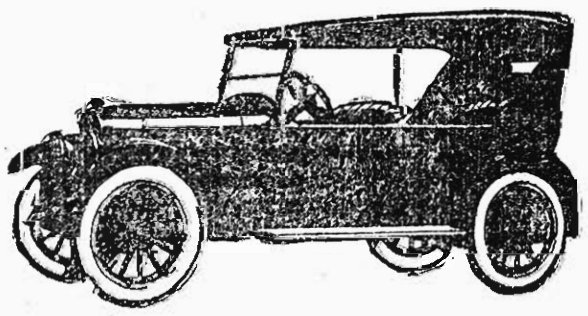

No n'hi ha cap que doni major satisfacció

Tots els de la seva reputació li doblen el preu

PER QUE?

Perquè STUDEBAKER es construit per les fàbriques més importants del món en cotxes de 6 cilindres i la seva gran producció permet preus incomprensibles per a cotxes de primera categoria, que abans de remetre's al client són sotmesos a més de 9.500 inspeccions

Agència Studebaker Espanyola

STEVENSON, ROMAGOSA I C.IA

València, 295 BARCELONA

Salón Studebaker :: Isidor Pons :: Passeig de Gràcia, 54

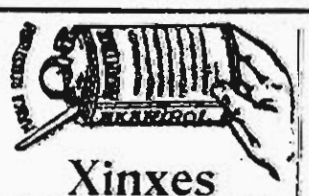

Xinxes

Un flascó patentat d'AKANTROL les exterminà per a sempre. Unic producte que es ven a prova en el despatx Dr. Dou, 14. De venda: Srs. Bamis i Soler, Vicens Ferrer, Monegal, Dalmau i Olivares, Vidal i Rubas, Canivell i principals droguerias. Diploma d'honor a l'Exposició d'Higiene.

Estiuejants

Al cor de la Costa Brava, gran edifici, ex-convent, amb celles disponibles per a famílies. Aigua riquíssima i abundant que neix de roca al mateix convent. Vista panoràmica del Golf de Roses, Illes Medes i Cap de Creus. A minuts de la casa hi ha una bella platja per a banys de mar. Centre d'excursions. Per a informes, a l'Administració d'aquest diari, de 9 a 10 i de 7 a 8.

Casa amoblada

per llogar a Santa Coloma de Farnés. A deu minuts de les "Termes Orsola". Detalls: Portal Nou, número 46, segon, primera.

SARNA

Cura ràpida

SARNICIDA PARADELL

Frasco 4 ptas-Asalto, 28

Farmacia

FABRICA de panyeria i dells de Valentí Soler. — Assortit immens en gabardines, estams frescos i xeviots. Estams novetats des de 6'50 ptes. metre. Venda de retalls els dijous i dissabtes. Avinyó, núm. 7, entresol, xamfrà Ferran.

TAPISSOS pintats. La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs i moltures. — No compreu sense visitar aquesta casa. F. Montfalcon, Boters, 4 (final Portaferrissa).

DUES peseies netegem de debó el vostre capell de paia vell. S. Honorat, 7, segon, primera.

Trituradors TORRAS

Els més econòmics de més durada i rendiment.

Per a blat de moro, sucre, canyella, pebre, terres i tota clase de minerals.

Facilitats en el pagament.

ANGELS, 12. TALLER.

Visiteu l'Estant 3001 de la Fira de Mostres

Llet condensada

EL PAGÈS

es la millor